

WICEPREZES
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI

Wojciech Kutyla

LWR – 4101-19-01/2013
P/13/190

WYSTĄPIENIE
POKONTROLNE

Tekst ujednolicony zgodnie z treścią uchwały nr 57/2014 Kolegium Najwyższej Izby Kontroli
z dnia 29 października 2014 r.

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/13/190 – Prawidłowość wykorzystania środków publicznych na przygotowanie polskich sportowców do udziału w Igrzyskach XXX Olimpiady w Londynie

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu

Kontrolerzy

1. Radosław Kujawiński, doradca prawny, upoważnienie do kontroli nr 89730 z dnia 7 marca 2014 r.
2. Mieczysław Obrzut, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89728 z dnia 7 marca 2014 r.,
3. Małgorzata Jakubiec-Dzieleńdziaik, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie nr 89759 z dnia 30 kwietnia 2014 r.,
4. Kamila Grablewska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89729 z dnia 7 marca 2014 r.,
5. Grzegorz Fikus, młodszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 89760 z dnia 30 kwietnia 2014 r.

(Dowody: akta kontroli str. 1-8b)

Jednostka
kontrolowana

Ministerstwo Sportu i Turystyki (dalej: „Ministerstwo Sportu” lub „MSiT”)

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Andrzej Biernat, Minister Sportu i Turystyki¹

(Dowód: akta kontroli str. 1143)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości² działalność Ministerstwa Sportu w zakresie prawidłowości wykorzystania w latach 2009-2012 środków publicznych na przygotowanie polskich sportowców do udziału w Igrzyskach XXX Olimpiady w Londynie.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

W okresie objętym kontrolą Ministerstwo Sportu, co do zasady, prawidłowo gospodarowało środkami publicznymi na prowadzenie przygotowań polskich sportowców do Igrzysk Olimpijskich Londyn 2012 (dalej: „IO Londyn 2012” lub „IO”) oraz sprawowało związaną z tym kontrolę i nadzór³. Stwierdzone w wyniku kontroli nieprawidłowości polegały w szczególności na:

- nierzetelnym, bo zaniechanym po mającej miejsce w grudniu 2010 r. reorganizacji MSiT, monitorowaniu „Strategii rozwoju sportu w Polsce do roku 2015”,
- udzieleniu w 2011 r. i 2012 r. przez Ministra Sportu i Turystyki (dalej: „Minister Sportu”) na rzecz Polskiego Związku Piłki Siatkowej (dalej: „PZPS”) dwóch dotacji na przygotowania polskich siatkarzy do IO, MŚ lub ME w łącznej wysokości 17.256,5 tys. zł, mimo że w chwili udzielania dotacji PZPS był *ex lege* wykluczony z prawa otrzymania dotacji,

¹ Od dnia 27 listopada 2013 r. Poprzednio stanowisko to zajmowali: w okresie od 18 listopada 2011 r. do 27 listopada 2013 r. – Joanna Mucha; w okresie od 14 października 2009 r. do 18 listopada 2011 r. – Adam Giersz oraz w okresie od 16 listopada 2007 r. do 13 października 2009 r. – Mirosław Drzewiecki.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Z wyłączeniem kwestii dotyczących gospodarowania środkami publicznymi w związku z przygotowaniem polskich kolarzy do udziału w IO Londyn 2012.

- nierzetelnej weryfikacji oferty złożonej przez Polski Związek Lekkiej Atletyki (dalej: „PZLA”), polegającej na przyjęciu oferty związku mimo podstaw do jej odrzucenia, w wyniku czego doszło do udzielenia dotacji na 2009 r. w kwocie 5.890,4 tys. zł z naruszeniem obowiązujących na ten rok zasad przyznawania dotacji⁴,
- udzieleniu w 2011 r. przez Ministra Sportu na rzecz Polskiego Związku Kolarskiego (dalej: „PZKol.”) dwóch dotacji na przygotowania polskich kolarzy do IO, MS lub ME w łącznej wysokości 6.900 tys. zł, mimo że w chwili udzielania dotacji PZKol. był *ex lege* wykluczony z prawa otrzymania dotacji,
- udzieleniu w 2011 r. przez Ministra Sportu na rzecz PZKol. ulgi w spłacie niepodatkowej należności budżetowej o charakterze publiczno-prawnym w postaci odroczenia terminu płatności i rozłożenia na raty kwoty w wysokości 824,7 tys. zł z tytułu obowiązku zwrotu dotacji wykorzystanej niezgodnie z przeznaczeniem, oraz umorzenia odsetek od tej należności, bez sprawdzenia, czy ulga ta stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 *Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej*⁵ (dalej: „TFUE”) i czy jej udzielenie jest w świetle prawa unijnego prawnie dopuszczalne.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja i skuteczność systemu prowadzenia i finansowania przygotowań zawodników kadry narodowej do IO Londyn 2012 oraz stopień realizacji przyjętych celów w tym zakresie

Opis stanu
faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą główne kierunki działań Ministerstwa Sportu w zakresie rozwoju sportu olimpijskiego wynikały ze „Strategii rozwoju sportu w Polsce do roku 2015”⁶ (dalej: „Strategia”). Jednym z priorytetów określonych w Strategii był wzrost poziomu wyników sportowych⁷. Jako główne wskaźniki oceny jego realizacji przyjęto porównawczo: liczbę medali zdobytych na zawodach rangi MS i ME, pozycję Polski w punktacji letnich IO, liczbę zawodników ćwiczących w klubach sportowych, liczbę klubów sportowych oraz liczbę trenerów i instruktorów w odniesieniu do IO Pekin 2008 i IO Londyn 2012.

Zadania związane z poprawą poziomu polskiego sportu olimpijskiego oraz tworzeniem dokumentów strategicznych w zakresie sportu były także określone w planach działalności MSiT na lata 2011-2012 oraz na 2013 r.⁸.

W dniu 7 grudnia 2008 r. Ministerstwo Sportu przyjęło „Program przygotowań do Igrzysk Olimpijskich Londyn 2012” (dalej: „Program przygotowań”). W dokumencie tym jako cel strategiczny określono wyselekcjonowanie

⁴ Określonych w Zarządzeniu Nr 36 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 2 grudnia 2008 r. w sprawie wprowadzenia wytycznych przyznawania i rozliczania dotacji na dofinansowanie lub sfinansowanie zadań publicznych z zakresu kultury fizycznej i sportu w MSiT.

⁵ Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864/2 ze zm.

⁶ Dokument opracowany przez Ministerstwo Sportu i przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 2 stycznia 2007 r. Strategia stanowiła kontynuację i uzupełnienie „Strategii rozwoju sportu w Polsce do roku 2012”, która została przyjęta przez Radę Ministrów w dniu 11 lutego 2003 r. Ponadto opierała się na programie Rządu Rzeczypospolitej Polskiej „Solidarne Państwo, Strategia Rozwoju Kraju na lata 2007-2015”, ekspertyzach i wyniki konsultacji środowiskowych oraz na opracowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO) „Globalnej Strategii dotyczącej diety, aktywności fizycznej i zdrowia”.

⁷ W ramach tego priorytetu miało zostać zrealizowanych łącznie 18 zadań w trzech obszarach: „Sport kwalifikowany” (10 zadań), „Kształcenie i doskonalenie zawodowe” (trzy zadania) oraz „Nauka i medycyna w sporcie” (pięć zadań). Cel dla obszaru „Sport Kwalifikowany” został zdefiniowany jako zabezpieczenie optymalnych warunków organizacyjno-finansowych w przygotowaniach kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich oraz w zawodach mistrzowskich, przy uwzględnieniu jako priorytetowych, działań zmierzających do zatrzymania tendencji spadkowej w zdobyczach medalowych i punktowych.

⁸ M.in. wykorzystanie wniosków i rekomendacji z ewaluacji systemu wspierania polskich związków sportowych do poprawy tego systemu, zdefiniowanie katalogu sportów strategicznych oraz opracowanie i implementacja nowych zasad wspierania polskich związków sportowych.

i przygotowanie reprezentacji Polski do udziału w IO zapewniające znaczny wzrost pozycji Polski zarówno pod względem zdobytych medali jak i klasyfikacji punktowej⁹. W ocenie NIK w ww. dokumentach strategicznych i planistycznych koncepcja rozwoju sportów olimpijskich została określona w sposób spójny i jednolity. W szczególności, cele określone w Programie przygotowań były spójne z celami określonymi w Strategii, a także z wnioskami i uwagami wynikającymi z oceny występu reprezentacji Polski na IO Pekin 2008. Główną innowacją wynikającą z Programu przygotowań było utworzenie w 2010 r. Klubu Polska Londyn 2012 (dalej: „Klub PL 2012”). W jego ramach szkolono zawodników kadry narodowej spełniających odpowiednie kryteria wynikowe¹⁰ w formie programów lub ścieżek indywidualnych. Zawodnicy Klubu PL 2012 mieli pierwszeństwo w zapewnieniu optymalnych warunków szkolenia.

W latach 2009-2010 (do 15 grudnia) monitorowanie procesu wdrażania Strategii należało do zadań Departamentu Sportu Kwalifikowanego i Młodzieżowego MSiP¹¹.

W okresie objętym kontrolą Ministerstwo Sportu współdziałało z polskimi związkami sportowymi (dalej: „PZS”) w zakresie opracowywania przez te związki strategii rozwoju poszczególnych sportów olimpijskich do 2015 r.

Na każdy rok okresu objętego kontrolą Minister Sportu w drodze zarządzenia określał założenia dotyczące przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME, w tym zasady finansowania tych przygotowań ze środków publicznych¹² (dalej: „Zarządzenia”). Ministerstwo Sportu corocznie zapoznawało PZS oraz Polski Komitet Olimpijski (dalej: „PKOl.”) z tymi dokumentami.

Ponadto, w okresie objętym kontrolą w związku z przyznawaniem dotacji na przygotowywania polskich sportowców do IO, MŚ lub ME, w Ministerstwie Sportu stosowano ustalone wzory umów dotacyjnych¹³.

(Dowody: akta kontroli str. 890-919, 1003-1004, 1045-1048, 1071-1142, 1829-1865, 1874-1875, 2654-2670)

1.2. W latach 2009-2012 nastąpiła zmiana ustawowej regulacji prawnej dotyczącej sportu, w tym sportu profesjonalnego. W dniu 16 października 2010 r. weszła bowiem w życie *ustawa o sporcie*¹⁴, która zastąpiła *ustawę o sporcie kwalifikowanym*¹⁵ i *ustawę o kulturze fizycznej*¹⁶.

⁹ Miało to nastąpić poprzez: [1] zdobycie większej liczby medali olimpijskich niż na IO Pekin, [2] zajęcie miejsc 1-8 przez około 130 zawodników [3] zakwalifikowanie do udziału w IO trzech-czterech gier zespołowych. Realizacja założonego celu miała opierać się na: [1] ilościowym i jakościowym zaprogramowaniu szkolenia olimpijskiego (w oparciu o realne możliwości poszczególnych dyscyplin i ich konkurencji), [2] zwiększeniu efektywności opieki naukowo-badawczej, [3] dostosowaniu istniejącej infrastruktury sportowej do wymogów szkoleniowych letnich dyscyplin olimpijskich, [4] wprowadzeniu obowiązkowego systemu ciągłego dokształcania trenerów olimpijskich oraz [5] unowocześnieniu struktur polskich związków sportowych.

¹⁰ Zajęcie odpowiednio wysokiego miejsca w IO, MŚ lub ME.

¹¹ Rezultaty monitoringu przedstawiano w dokumentach pn. „Informacja nt. realizacji dokumentu p. Strategia rozwoju sportu w Polsce do 2015 r. – Sprawne i Aktywne Społeczeństwo”.

¹² Zarządzenia Ministra Sportu i Turystyki: [1] nr 35 z dnia 27 listopada 2008 r. w sprawie wprowadzenia zasad programowych powierzenia polskim związkom sportowym i innym podmiotom przygotowań olimpijskich oraz przygotowań do udziału w międzynarodowym współzawodnictwie sportowym kadry narodowej w dyscyplinach olimpijskich i nieolimpijskich na rok 2009, [2] nr 35 z dnia 06 listopada 2009 r. w sprawie „Programu realizacji zadań publicznych w zakresie przygotowań olimpijskich oraz przygotowań do udziału w międzynarodowym współzawodnictwie sportowym kadry narodowej w sportach olimpijskich i nieolimpijskich”, [3] nr 30 z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie „Programu realizacji zadań publicznych w zakresie przygotowań olimpijskich oraz przygotowań do udziału w międzynarodowym współzawodnictwie sportowym kadry narodowej w sportach olimpijskich i nieolimpijskich” i nr 31 z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad przyznawania i rozliczania dotacji celowych dla polskich związków sportowych na dofinansowanie zadań publicznych związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy ze środków budżetowych na 2011 r., [4] nr 24 z dnia 16 listopada 2011 r. w sprawie „Programu dofinansowania zadań związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy w roku 2012”.

¹³ Na 2010 r. – w załączniku nr 1 do Zarządzenia Nr 3 Dyrektora Generalnego Ministerstwa sportu i Turystyki z dnia 8 lutego 2010 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie wprowadzenia wzorów stosowanych przy ubieganiu się o powierzenie lub wspieranie realizacji zadań publicznych z zakresu sportu kwalifikowanego w Departamencie Sportu Kwalifikowanego i Młodzieżowego w ramach dotacji budżetowej na rok 2010 r., na 2011 r. – w załączniku nr 1 do Zarządzenia nr 31 Ministra Sportu i Turystyki z 8 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad przyznawania i rozliczania dotacji celowych dla polskich związków sportowych na dofinansowanie zadań publicznych związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy ze środków budżetowych na rok 2011 (wzór nr 14).

¹⁴ Ustawa z dnia 25 czerwca 2010 r. (Dz. U. Nr 127, poz. 857 ze zm.).

¹⁵ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. (Dz. U. Nr 155, poz. 1298 ze zm.).

Zgodnie z art. 91 ust. 1 *ustawy o sporcie*, do dnia 15 października 2012 r. Minister Sportu wydał odpowiednie akty wykonawcze (rozporządzenia) do tej ustawy¹⁷.

W pracach nad projektem *ustawy o sporcie* i dostosowywaniem przepisów wykonawczych do jej wymogów, brali udział przedstawiciele środowiska sportowego, w tym w szczególności PKOl. oraz PZS.

W latach 2009 – 2010 (do 15 grudnia) obsługę zadań Ministra Sportu związanych z realizacją założeń przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME zapewniał Departament Sportu Kwalifikowanego i Młodzieżowego (dalej: „DSKiM”). Od dnia 15 grudnia 2010 r. ww. kompetencje zostały powierzone Departamentowi Sportu Wyczynowego (dalej: „DSW”). Kontrolowanie prawidłowości i legalności wydatkowania środków publicznych przez podmioty realizujące zadania związane z przygotowaniem polskich sportowców do współzawodnictwa sportowego do dnia 15 września 2010 r. należało do zadań Departamentu Prawo-Kontrolnego MSiT, a następnie do Biura Kontroli i Audytu Wewnętrznego MSiT (od 13 lutego 2013 r. ww. zadania wykonuje Departament Kontroli MSiT).

W Ministerstwie Sportu nie było dokumentacji wskazującej na jakiej podstawie¹⁸ w poszczególnych latach okresu objętego kontrolą określano założenia przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME w sportach olimpijskich, które były wprowadzane w drodze Zarządzeń. Jak wyjaśnił Dyrektor DSW, punktem wyjścia do opracowywania tych dokumentów była ocena startu reprezentacji olimpijskiej w IO Pekin 2008. Według składającego wyjaśnienia, do zadań DSKiM (po reorganizacji MSiT – DSW), nie należało wypracowywanie strategicznych kierunków działań związanych z przygotowaniem olimpijskimi w oparciu o analizę modeli funkcjonujących w innych krajach. Jak wyjaśnił Dyrektor DSW, szczegółowe rozwiązania przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME w dyscyplinach olimpijskich były częściowo wzorowane na projekcie „GB Team” oraz kanadyjskim programie „On the podium”. Informacje o ww. programach pozyskiwano w trakcie rozmów i kontaktów z ich współtwórcami.

W Ministerstwie Sportu brak było dokumentów wskazujących, aby PZS, PKOl. oraz Rada Przygotowań Olimpijskich¹⁹, mieli bezpośredni wpływ na opracowywanie w okresie objętym kontrolą założeń przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME.

Założenia merytoryczne przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME oraz zasady przygotowywania związanej z tym dokumentacji finansowo-rzeczowej były przedstawiane PZS przez Ministerstwo Sportu na spotkaniach organizowanych przez DSKiM (po reorganizacji MSiT – przez DSW).

W okresie objętym kontrolą wnioski o dofinansowanie ze środków publicznych przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME w sportach olimpijskich były oceniane przez Zespoły Konkursowe oraz Komisje ds. opiniowania wniosków

¹⁶ Ustawa z dnia 18 stycznia 1996 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 226, poz. 1675 ze zm.).

¹⁷ M.in. rozporządzenie z dnia 14 kwietnia 2011 r. w sprawie zakresu i sposobu realizowania opieki medycznej nad zawodnikami zakwalifikowanymi do kadry narodowej w sportach olimpijskich i paraolimpijskich (Dz. U. Nr 88, poz. 510), które weszło w życie z dniem 13 maja 2011 r.; rozporządzenie z dnia 14 kwietnia 2011 r. w sprawie kwalifikacji lekarzy uprawnionych do wydawania zawodnikom orzeczeń lekarskich o stanie zdrowia oraz zakresu wymaganych badań lekarskich niezbędnych do uzyskania orzeczenia lekarskiego (Dz. U. Nr 88, poz. 502), które weszło w życie z dniem 13 maja 2011 r.; rozporządzenie z dnia 18 października 2011 r. w sprawie ewidencji klubów sportowych (Dz. U. Nr 243, poz. 1449), które weszło w życie z dniem 30 października 2011 r.; rozporządzenie z dnia 2 października 2012 r. w sprawie określenia rodzajów wyróżnień i wysokości nagród pieniężnych za wybitne osiągnięcia sportowe (Dz. U. z 2012 r., poz. 1107), które weszło w życie z dniem 15 października 2012 r.; rozporządzenie z dnia 15 października 2012 r. w sprawie odznak, wyróżnień oraz nagród pieniężnych za osiągnięcia w działalności w zakresie sportu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1126), które weszło w życie 15 października 2012 r.; rozporządzenie z dnia 15 października 2012 r. w sprawie stypendiów sportowych dla członków kadry narodowej (Dz. U. z 2012 r., poz. 1130), które weszło w życie z dniem 16 października 2012 r.

¹⁸ Np. analiz, badań, ekspertyz czy opracowań.

¹⁹ Organ opiniodawczo-doradczy, utworzony na mocy porozumienia o współpracy zawartego 26 października 2009 r. pomiędzy MSiT a PKOl. Zadaniem tego gremium było m.in. współdziałanie na rzecz wypracowania kierunków rozwoju sportów olimpijskich w Polsce oraz współdziałanie na rzecz przyjęcia zasad realizacji przygotowań olimpijskich i propozycji kryteriów powoływania reprezentacji Polski na igrzyska olimpijskie.

o dofinansowanie przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME. Do gremium oceniającego wnioski na 2009 r. powołano siedem osób, na 2010 r. – dziewięć osób, na 2011 r. – siedem osób oraz na 2012 r. – dziewięć osób. Łącznie w latach 2009-2012 w ww. gremiach uczestniczyło 17 osób.

(Dowody: akta kontroli str. 9-10, 1004-1008, 1014-1016, 1081-1083, 1113-1114, 1118-1119, 1123, 1126, 1814-1828, 1874-1875)

1.3. W latach 2009-2012 finansowane ze środków publicznych zadania z zakresu przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME w sportach olimpijskich realizowało 28 PZS²⁰ oraz dwa inne podmioty²¹, w tym: w 2009 r. – 26 PZS²², w 2010 r. – 27 PZS²³ i jeden inny podmiot²⁴, w 2011 r. – 28 PZS oraz w 2012 r. – 27 PZS i jeden inny podmiot²⁵.

Przygotowaniami objęto łącznie 22 711 zawodników, w tym 284 programami i ścieżkami indywidualnymi oraz 22 427²⁶ grupowymi (w ramach szkolenia centralnego dla odróżnienia od programów i ścieżek indywidualnego szkolenia). W 2009 r. przygotowania objęły 5 310 zawodników (wszystkich programami grupowymi). W 2010 r. – 5 746 zawodników (38 programami i ścieżkami indywidualnymi i 5 703 grupowymi), w 2011 r. – 6 108 zawodników (124 programami i ścieżkami indywidualnymi i 5 984 grupowymi) oraz w 2012 r. – 5 547 zawodników (122 programami i ścieżkami indywidualnymi i 5 425 grupowymi).

Szkolenie zindywidualizowane w ramach Klubu PL 2012 dotyczyło wyodrębnienia programów i ścieżek szkolenia indywidualnego z pozostałych działań PZS, w ramach przygotowań do IO oraz MŚ lub ME w sportach olimpijskich. Celem tego wyodrębnienia miało być zagwarantowanie optymalnych warunków szkolenia zawodników zakwalifikowanych do tego typu szkolenia. Pozostali zawodnicy realizowali zadania szkoleniowe na miarę posiadanych środków finansowych, w różnych formach organizacyjnych, w ośrodkach szkolenia sportowego młodzieży polskich związków sportowych oraz szkołach mistrzostwa sportowego.

W MSiT brak było dokumentów wskazujących podstawy określenia przez Zespół Wsparcia Klubu PL 2012 założeń startowych (planów wynikowych) dla poszczególnych zawodników oraz sportów olimpijskich. Brak było także dokumentów, z których wynikałyby zapewnienia o zasadności i realności przyjętych przez Zespół Wsparcia Klubu PL 2012 założeń startowych i ewentualnym udziale w tych zapewnieniach służb merytorycznych polskich związków sportowych, PKOl., Centralnego Ośrodka Sportu (dalej: „COS”), Centralnego Ośrodka Medycyny Sportowej (dalej: „COMS”) i Instytutu Sportu (dalej: „IS”).

Ocena i podsumowanie udziału reprezentacji Polski w IO Londyn 2012 zostało dokonane przez Zespół Wsparcia Klubu PL 2012 w dokumentach „Raport. Ocena przygotowań olimpijskich zawodników KPL 2012 w 2012 roku” oraz „Ocena startu reprezentacji Polski w Igrzyskach XXX Olimpiady w Londynie” (dalej: „Ocena”).

Z Oceny wynika, że po 2000 r. pozycja reprezentacji Polski we wszystkich wskaźnikach współzawodnictwa olimpijskiego, tj. liczbie zdobytych medali oraz dorobku punktowym jest coraz niższa. W IO Londyn 2012 reprezentacja Polski zajęła bowiem 30 miejsce w klasyfikacji medalowej²⁷, tj. o dziewięć miejsc niższe niż

²⁰ PZ: Akrobatyki Sportowej, Badmintonu, Bokserski, Gimnastyczny, Gólf, Hokeja na trawie, Jeździecki, Judo, Kajakowy, Kolarstwo, Koszykówki, Lekkiej Atletyki, Łucznictwo, Pięcioboju Nowoczesnego, Piłki Ręcznej, Piłki Siatkowej, Pływacki, Podnoszenia Ciężarów, Rugby, Strzelectwa Sportowego, Szermierczy, Taekwondo Olimpijskiego, Tenisa Stołowego, Tenisowy, Towarzystw Wioślarskich, Triathlonu, Zapasniczy i Żeglarski.

²¹ Warszawsko-Mazowiecka Federacja Sportu oraz PKOl.

²² Bez PZ Gólf oraz Rugby.

²³ Bez PZKOl.

²⁴ Wojewódzko-Mazowiecka Federacja Sportu w zakresie zadań PZKOl.

²⁵ PKOl. w zakresie zadań PZKOl.

²⁶ Bez zawodników PZ Gólf i PZ Rugby – te związki przygotowują zawodników do IO Rio 2016 oraz zawodników kadry narodowej kolarstwa objętych programem przygotowań do mistrzostw świata i Europy w młodszych kategoriach (ze względu na brak danych).

²⁷ Zdobywając 10 medali, w tym dwa złote dwa srebrne i sześć brązowych.

w IO Pekin 2008 (21 miejsce)²⁸ o siedem niżej niż w IO Ateny 2004 (23 miejsce)²⁹. W klasyfikacji punktowej w IO Londyn 2012 reprezentacja Polski zajęła 20 miejsce ze 147 punktami. Było to o cztery miejsca niżej niż w IO Pekin 2008 (16 miejsce), gdzie zdobyło 204 pkt i takie samo miejsce jak w IO Ateny 2004, przy zdobytych 181,5 pkt. W klasyfikacji medalowej w IO Londyn 2012 sklasyfikowano przy tym 85 państw, a w klasyfikacji punktowej 115 państw, natomiast w IO Pekin 2008 odpowiednio: 87 i 114 państw oraz w IO Ateny 2004 – 75 i 115 państw.

MSiT oraz PKOl. zakładały, że występ reprezentacji Polski w IO Londyn 2012 pozwoli na poprawę dotychczasowego dorobku medalowego w stosunku do poprzednich IO. Takie założenia opierano na obiecujących wynikach uzyskiwanych przez młodą generację zawodników w: kajakarstwie, lekkiej atletyce, podnoszeniu ciężarów, zapasach i pływaniu oraz dobrych rezultatach w żeglarskim, a także wysokich notowaniach siatkarzy i tenisistów. Ministerstwo Sportu zaufało także zapowiedziom PZS, że słabe wyniki w roku przedolimpijskim będą miały wpływ mobilizujący na przygotowania zawodników i sztabów szkoleniowych do skutecznego startu olimpijskiego.

Z Oceny wynika także, iż w celu poprawienia wyników reprezentacji Polski na kolejnych letnich IO (Rio de Janeiro 2016), konieczne jest wprowadzenie szeregu zmian w zakresie przygotowań polskich sportowców do IO oraz do udziału w międzynarodowym współzawodnictwie sportowym, zarówno w aspekcie finansowym (największy nacisk oraz środki finansowe w przygotowania olimpijskie należy kierować tam, gdzie jest największa szansa na zdobycie medalu), jak i w zakresie zasad systemu szkolenia (zmiana modelu kształcenia trenerów, weryfikacja systemów szkolenia, poprawa bazy treningowej i opieki medycznej nad zawodnikami). Ponadto, zgodnie z Oceną niezbędne jest rozważenie wprowadzenia zmian strukturalnych w polskim sporcie w zakresie jego organizacji i zarządzania, w odniesieniu do wzajemnie uzupełniających się elementów sportu, tj. sportu wyczynowego i powszechnego. Sport powszechny jest bowiem bazą do selekcji talentów sportowych. W związku z tym konieczne jest położenie nacisku na organizowanie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży na każdym etapie ich rozwoju.

W okresie objętym kontrolą w MSiT nie przeprowadzono analiz w zakresie efektywności finansowej związanej z osiągnięciami sportowymi reprezentantów Polski na IO Londyn 2012 (np. dotyczących obliczenia kosztów zdobycia medalu olimpijskiego). Zadanie takie nie było bowiem przypisane do realizacji żadnej z komórek organizacyjnych MSiT.

(Dowody: akta kontroli str. 16, 1008, 1022-1026, 1054-1058, 1071-1142, 1497-1554, 1874-1875)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Od 2011 r. w Ministerstwie Sportu zaprzestano monitorowania realizacji „Strategii rozwoju sportu w Polsce do roku 2015”. Do dnia 15 grudnia 2010 r. zadanie to realizował DSKiM. Po reorganizacji MSiT, która miała miejsce w dniu 15 grudnia 2010 r., żadna z komórek organizacyjnych resortu nie otrzymała już do realizacji ww. zadania i nie powstał żaden dokument z jego monitoringu. Dyrektor Generalny MSiT wyjaśniła, że od 13 lutego 2013 r. zgodnie z Regulaminem organizacyjnym Ministerstwa Sportu ww. zadanie powinien realizować Departament Strategii i Współpracy Międzynarodowej MSiT³⁰. Poprzednio zaś (od 15 grudnia 2010 r. do 13 lutego 2013 r.) – Departament Analiz i Polityki Sportowej³¹. Zastępca Dyrektora Departamentu Strategii i Współpracy Międzynarodowej MSiT wyjaśniła że

²⁸ Gdzie zdobyło trzy złote medale, sześć srebrnych i jeden brązowy.

²⁹ Gdzie zdobyło trzy złote medale, dwa srebrne i pięć brązowych.

³⁰ § 27 ust. 2 pkt 2 Regulaminu organizacyjnego MSiT.

³¹ § 21 ust. 7 Regulaminu organizacyjnego MSiT.

pomimo formalnej odpowiedzialności za realizację działalności analityczno-planistycznej w zakresie zadań ministra właściwego do spraw kultury fizycznej w obszarze sportu, departament ten *de facto* nie pełni roli kreatora jednolitej polityki MSiT w obszarze sportu. Częstkowe dokumenty strategiczne o różnym charakterze i horyzoncie czasowym są przygotowywane przez poszczególne departamenty merytoryczne i akceptowane przez kierownictwo MSiT.

(Dowody: akta kontroli str. 1071-1142, 1866-1873)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. Mimo że punktem wyjścia do obowiązujących w okresie objętym kontrolą i określonych w Zarządzeniach założeniach przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME, była ocena startu reprezentacji Polski w IO Pekin 2008, założenia te nie odnosiły się do wszystkich zagadnień podniesionych w tej ocenie. W ramach szkoleń centralnych prowadzonych przez PZS obowiązujące regulacje dzieliły wprowadzić przygotowania na olimpijskie (programy indywidualne ścieżki indywidualne) oraz do MŚ lub ME, co miało wpływ na wysokość przyznawanej dotacji, lecz nie dofinansowywano szkolenia w klubach. Nie uzależniano przyznawania środków finansowych od osiągania kryteriów kwalifikacji olimpijskiej.

(Dowody: akta kontroli str. 10, 1004-1007, 1874-1875)

2. NIK zwraca uwagę, że spośród 17 członków Zespołów Konkursowych oraz Komisji ds. opiniowania wniosków o dofinansowanie przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME, żadna z tych osób nie posiadała przeszkolenia w zakresie oceny wniosków lub oceny projektów. Tylko cztery osoby zostały przeszkolone w zakresie podnoszenia jakości procesów decyzyjnych w administracji rządowej poprzez wykorzystanie potencjału środowisk naukowych i eksperckich. W ocenie NIK powyższe budzi wątpliwości co do merytorycznego przygotowania ww. osób do realizacji powierzonych im zadań.

(dowód: akta kontroli str. 1007, 1014-1016)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność Ministerstwa Sportu w zakresie organizacji i skuteczności systemu prowadzenia i finansowania przygotowań zawodników kadry narodowej do IO Londyn 2012 oraz stopnia realizacji przyjętych celów w tym zakresie.

2. Gospodarowanie środkami budżetowymi na prowadzenie i wspieranie przygotowań zawodników kadry narodowej do IO Londyn 2012, ze szczególnym uwzględnieniem dotacji

Opis stanu
faktycznego

2.1. Wydatki poniesione przez Ministerstwo Sportu ze środków budżetowych³² na realizację i wsparcie przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME w letnich dyscyplinach olimpijskich w cyklu szkoleniowym 2009-2012 wyniosły ogółem 500.301,8 tys. zł³³. W 2009 r. wydatkowano 134.436,6 tys. zł³⁴, w 2010 r. – 118.687,9 tys. zł³⁵, w 2011 r. – 121.444,5 tys. zł³⁶, w 2012 r. – 125.732,8 tys. zł³⁷.

³² Dział 926 budżetu państwa – kultura fizyczna i sport.

³³ Z czego wydatkowano: 493.353,4 tys. zł na realizację przygotowań do IO, MŚ lub ME w sportach olimpijskich), 3.742,5 tys. zł na programy realizacji zadań w zakresie wspierania procesu przygotowań olimpijskich do IO Londyn 2012 i IO w Soczi 2014 r. oraz 3.205,9 tys. zł na inne działania wspierające przygotowania do IO Londyn 2012 wynikające z zawartych z jednostkami zewnętrznymi porozumień i umów.

³⁴ W tym: 133.441,7 tys. zł na przygotowania polskich sportowców do IO, MŚ lub ME w letnich sportach olimpijskich oraz 994,9 tys. na inne działania wspierające przygotowania do IO Londyn 2012 wynikające z zawartych z jednostkami zewnętrznymi porozumień i umów.

³⁵ W tym: 117.476,9 tys. zł na przygotowania polskich sportowców do IO, MŚ lub ME w letnich sportach olimpijskich oraz 1.211,0 tys. na inne działania wspierające przygotowania do IO Londyn 2012 wynikające z zawartych z jednostkami zewnętrznymi porozumień i umów.

³⁶ W tym: 119.312,9 tys. zł na przygotowania polskich sportowców do IO, MŚ lub ME w letnich sportach olimpijskich, a 1.631,6 tys. zł na Program realizacji zadań w zakresie wspierania procesu przygotowań olimpijskich do Igrzysk Olimpijskich w Londynie 2012 i Igrzysk Olimpijskich w Soczi 2014 r. oraz 500,0 tys. na inne działania wspierające przygotowania do IO Londyn 2012 wynikające z zawartych z jednostkami zewnętrznymi porozumień i umów.

³⁷ W tym: 123.121,9 tys. zł na przygotowania polskich sportowców do IO, MŚ lub ME w letnich sportach olimpijskich oraz 2.110,9 tys. zł na program realizacji zadań w zakresie wspierania procesu przygotowań olimpijskich do IO w Londynie 2012 i IO w Soczi 2014 r. oraz 500,0 tys. zł na inne działania wspierające przygotowania do IO Londyn 2012 wynikające z zawartych z jednostkami zewnętrznymi porozumień i umów.

Udział środków budżetowych przeznaczonych na realizację i wsparcie przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME w letnich dyscyplinach olimpijskich wyniósł w kontrolowanym okresie odpowiednio 14%, 7%, 12% oraz 16% zrealizowanych przez MSiT wydatków w ramach działu 926 budżetu państwa – kultura fizyczna i sport³⁸. Stanowiło to – odpowiednio – 13%, 7%, 12%, 16% wydatków budżetowych Ministerstwa Sportu ogółem³⁹.

W latach 2009-2012 MSiT udzieliło ze środków budżetowych dofinansowania na realizację przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME w letnich dyscyplinach olimpijskich w łącznej wysokości 493.353,4 tys. zł (133.441,7 tys. zł w 2009 r., 117.476,9 tys. zł w 2010 r., 119.312,9 tys. zł w 2011 r. oraz 123.121,9 tys. zł w 2012 r.). Z kwoty tej 41.259,3 tys. zł (8,4%) przeznaczono na realizację programów indywidualnych przez zawodników zakwalifikowanych do Klubu PL 2012⁴⁰.

W kontrolowanym okresie łączna wartość zadań zrealizowanych⁴¹ w ramach publicznego systemu przygotowań olimpijskich wyniosła 618.315,8 tys. zł (w latach 2009-2012 odpowiednio: 161.562,9 tys. zł, 141.933,0 tys. zł, 158.450,3 tys. zł oraz 156.369,6 tys. zł), z czego wartość zadań w ramach programów indywidualnych wyniosła 43.184,3 tys. zł, (co stanowi 7% wartości zadań ogółem). Dofinansowanie budżetowe udzielone przez MSiT w latach 2009 - 2012 na realizację ww. zadań stanowiło 79,8% (odpowiednio: 82,6%, 82,8%, 75,3% oraz 78,7%) ich całkowitej wartości.

Planowanie wydatków na realizację m.in. programów przygotowań olimpijskich odbywało się w DSKiM, a później w DSW. Jednostka ta przekazywała dane (jako udokumentowany projekt budżetu na kolejny rok dla działu 926 budżetu państwa – kultura fizyczna i sport) Departamentowi Ekonomiczno-Finansowemu MSiT. Według wyjaśnień złożonych przez Dyrektora DSW, wstępna wysokość środków ustalana była m.in. na podstawie przyznawanych dotacji w roku poprzednim.

Zgłoszone przez PZS, PKOl. oraz Warszawsko-Mazowiecką Federację Sportu (dalej: „WMFS”) potrzeby finansowe w ramach przygotowań olimpijskich oraz przygotowań do MŚ i ME w letnich dyscyplinach olimpijskich wyniosły ogółem 678.646,6 tys. zł⁴². Z kwoty tej 52.920,3 tys. zł (7,8%) dotyczyło programów indywidualnych zawodników zakwalifikowanych do Klubu PL 2012. Przyznane przez Ministra Sportu dotacje na przygotowania polskich sportowców do IO, MŚ lub ME w letnich dyscyplinach olimpijskich stanowiły 72,5% zgłoszonych w latach 2009-2012 potrzeb w tym zakresie (w poszczególnych latach odpowiednio: 79,9%, 64,5%, 68,0% oraz 78,9%).

W kontrolowanym okresie w zasadzie nie wystąpiły przypadki odmowy przyznania dotacji przez Ministra Sportu. Wyjątkiem była sytuacja, kiedy wnioski przedstawicieli PZKol. z dnia 10 lutego 2010 r. i 9 lutego 2012 r. o udzielenie dotacji potraktowano jako (według wyjaśnień złożonych przez Dyrektora DSW) „przypadki nieprzyznania dotacji” ze względu na toczące się wobec związku postępowanie egzekucyjne i wyjaśnianej przez MSiT sytuacji organizacyjno-finansowej związku (dot. 2010 r.)

³⁸ Zrealizowane przez MSiT wydatki w ramach działu 926 – kultura fizyczna wyniosły w kontrolowanym okresie 4.565.672,0 tys. zł, z czego: 995.826,0 tys. zł za 2009 r., 1.772.688,0 tys. zł za 2010 r., 1.018.012,0 tys. zł za 2011 r. oraz 779.146,0 tys. zł za 2012 r. – dane wg sprawozdań rocznych Rb-28 (sprawozdania z wykonania planu wydatków budżetu państwa).

³⁹ Zrealizowane przez MSiT wydatki budżetowe ogółem w kontrolowanym okresie wyniosły 4.654.855,0 tys. zł, z czego: 1.016.761,0 tys. zł za 2009 r., 1.793.718,0 tys. zł za 2010 r., 1.042.134,0 tys. zł za 2011 r. oraz 802.242,0 tys. zł za 2012 r. (dane wg sprawozdań rocznych Rb-28).

⁴⁰ Programy indywidualne realizowane były przez: PZ Bokserski, PZ Judo, PZ Kajakowy, PZKol., WMFS, PZLA, PZ Pływacki, PZ Podnoszenia Ciężarów, PZ Strzelectwa Sportowego, PZ Tow. Wioślarskich, PZ Zapaśniczy, PZ Żeglarski.

⁴¹ Przez 28 PZS, PKOl. oraz Warszawsko-Mazowiecką Federację Sportu.

⁴² Wartość złożonych przez PZS, PKOl. i WMFS pierwotnych ofert wyniosła: w 2009 r. 167.035,3 tys. zł, w 2010 r. 182.050,8 tys. zł, w 2011 r. 175.434,6 tys. zł oraz w 2012 r. 154.126,0 tys. zł.

oraz niezrealizowanie przez Związek wszystkich zaplanowanych działań naprawczych (dot. 2012 r.).

(Dowody: 9-43, 46-47, 1018-1019, 1882-1979)

2.2. W latach 2009-2012 poniesione i rozliczone przez PZS, PKOl i WMFS wydatki związane z kosztami szkolenia zawodników stanowiły większość, bo 51,8%⁴³ środków dotacji udzielonych przez Ministra Sportu dotacji w ramach przygotowań olimpijskich oraz przygotowań do MŚ i ME w letnich dyscyplinach olimpijskich⁴⁴. Wydatki na pokrycie kosztów wspomagania szkolenia i organizację szkolenia stanowiły odpowiednio 36,1%⁴⁵ i 12,2%⁴⁶ środków tych dotacji. Wydatki na organizację szkolenia (koszty pośrednie) w latach 2009-2012 stanowiły 13,9%⁴⁷ udziału w kosztach bezpośrednich realizacji dotowanych zadań publicznych.

(Dowody: akta kontroli str. 1020)

2.3. Do szczegółowego badania wybrano losowo cztery umowy, spośród dwudziestu umów dotacji o największej wartości, w tym dwie umowy dotyczące przygotowań do MŚ lub ME w letnich dyscyplinach olimpijskich⁴⁸ oraz dwie umowy dotyczące przygotowań do IO Londyn 2012⁴⁹. Wybrane do badania cztery umowy opiewały łącznie na 17.615,3 tys. zł (tj. 3,6% łącznej wartości dotacji udzielonych w latach 2009-2012).

Badanie wykazało, że: **[1]** PZS złożyły wnioski/oferty w terminie wynikającym z Zarządzeń; **[2]** PZS oraz zawodnicy objęci grupowymi i indywidualnymi programami szkolenia kwalifikowali się do udziału w programach przygotowań olimpijskich; **[3]** ocena formalna i merytoryczna złożonych przez PZS wniosków/ofert pierwotnych została przeprowadzona wg kryteriów określonych Zarządzeniach; **[4]** w dwóch przypadkach⁵⁰ oferty były pozytywnie zaopiniowana przez Zespół Metodyczno-Szkoleniowy COS; **[5]** we wszystkich przypadkach nie dokonywano oceny potencjału finansowego związków sportowych, a stan ich zobowiązań wymagalnych wobec podmiotów prywatnych i publicznych identyfikowano w oparciu o zamieszczane w ofertach oświadczenia o niezaleganiu z płatnościami na ich rzecz. W dwóch przypadkach związki sportowe załączyły do oferty/wniosku o dofinansowanie zaświadczenia wystawione przez naczelnika urzędu skarbowego oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych (z czego jeden, niezwyfikowany przypadek został szczegółowo opisany w sekcji dotyczącej stwierdzonych nieprawidłowości), pozostałe dwa związki sportowe nie posiadały zaległości na dzień złożenia oferty; **[6]** Minister Sportu każdorazowo akceptował poziom dotacji zaproponowanej przez Zespół/Komisję do spraw opiniowania ofert złożonych przez polskie związki sportowe na realizację zadań publicznych związanych z przygotowaniem kadr narodowych do udziału w IO, MŚ lub ME ze środków budżetowych i dokonywał jej zatwierdzenia; **[7]** po uzyskaniu z MSiT informacji o ostatecznej kwocie przyznanej dotacji PZS dostosowywały treść złożonych ofert i dokumentacji merytorycznej do rzeczywistego poziomu dofinansowania przyznanego na dany rok poprzez złożenie ponownej oferty. W czterech badanych przypadkach pierwotnie

⁴³ 52,4% (69.887, 7 tys. zł) w 2009 r., 50,3% (59.101,0 tys. zł) w 2010 r., 52,6% (62.806,5 tys. zł) w 2011 r. i 51,8% (63.583,1 tys. zł) w 2012 r.

⁴⁴ W łącznej kwocie 493.353,4 tys. zł

⁴⁵ 37,5% (50.098,0 tys. zł) w 2009 r., 37,0% (43.438,8 tys. zł) w 2010 r., 34,7% (41.359,0 tys. zł) w 2011 r. i 34,9% (42.973,6 tys. zł) w 2012 r.

⁴⁶ 10,1% (13.456,0 tys. zł) w 2009 r., 12,7% (14.937,2 tys. zł) w 2010 r., 12,7% (15.147, 4 tys. zł) w 2011 r. i 13,5% (16.565,2 tys. zł) w 2012 r.

⁴⁷ 11,2% w 2009 r., 14,6% w 2010 r., 14,5% w 2011 r. i 15,5% w 2012 r.

⁴⁸ Umowa nr 88/18/DSKM/B z dnia 18 lutego 2009 r. z PZ Judo wartość umowy w dniu jej zawarcia: 4.090,0 tys. zł, po zmianach zrealizowano 4.096,3 tys. zł – przygotowanie do MŚ lub ME w sportach olimpijskich w 2009 r. oraz umowa nr 106/37/DSKM z dnia 23 lutego 2009 r. z PZPS. Wartość dofinansowania wg umowy w dniu jej zawarcia 3.850,0 tys. zł, po zmianach zrealizowano 3.846, 6 tys. zł – przygotowanie do MŚ lub ME w sportach olimpijskich w 2009 r.

⁴⁹ Umowa nr 67/28/IO/DSKM/B z dnia 12 lutego 2009 r. z PZLA. Wartość dofinansowania wg umowy 5.890, 4 tys. zł, po zmianach zrealizowano 5.744,8 tys. zł – przygotowanie do IO Londyn 2012 za 2009 r. oraz umowa nr 2011/0072/0047/Udot/28/KP/DSW z dnia 28 lutego 2011 r. z PZLA. Wartość umowy 4.653,0 tys. zł, po zmianach zrealizowano 3.927, 6 tys. zł – przygotowanie do IO Londyn 2012 za 2011 r.

⁵⁰ Oferta PZPS i PZ Judo.

wnioskowana kwota wyniosła razem 28.032,4 tys. zł⁵¹. Natomiast według powtórnie złożonych ofert (tzw. końcowych) związki ubiegały się o przydzielenie dotacji w kwocie ogółem 18.483,4 tys. zł⁵², obniżyły, więc wartość zgłoszonych potrzeb o 9.549,0 tys. zł (34%); [8] w MSiT weryfikowano przedkładaną przez PZS dokumentację związaną z realizacją przedmiotowych umów dotacyjnych (sprawozdania wraz z załączonymi do nich zestawieniami i wykazami) a także ustalono, że zostały one zrealizowane w pełnym zakresie merytorycznym i niepełnym finansowym (zmniejszeniu ogółem o 84,2 tys. zł uległy niektóre wydatki⁵³ związków); [9] w ocenie MSiT⁵⁴, osiągnięte zostały określone w umowach dofinansowania cele dotowanych zadań w zakresie wyników sportowych/zadań etapowych a związki wywiązywały się z określonych w Zarządzeniach obowiązków w zakresie uzgadniania założeń i sprawozdań z wyników startów zawodników kadry narodowej na głównych zawodach sezonu; [10] PZS współpracowały z IS, COMS oraz Zespołem Wsparcia Klubu PL 2012 w zakresie zwiększenia efektywności realizowanych zadań; posiadane przez MSiT informacje na temat tej współpracy wynikały z przedkładanych przez te jednostki raportów, opinii oraz bieżących kontaktów pracowników MSiT z tymi podmiotami; [11] na podstawie przedłożonych przez PZ Judo, PZLA oraz PZPS wykazów faktur dokonano w MSiT weryfikacji wydatkowania przyznanych tym związkom dotacji. W trzech na cztery badanych przypadków weryfikacja dała wynik pozytywny. W jednym przypadku⁵⁵ w efekcie weryfikacji rozliczenia przyjęto rozliczenie dotacji w pełnym zakresie rzeczowym oraz ograniczonym finansowym (do zwrotu została przypisana kwota 3,4 tys. zł uznana za wykorzystaną niezgodnie z przeznaczeniem⁵⁶); [12] w ocenie MSiT wydatki PZ Judo, PZLA oraz PZPS zostały poniesione w terminie⁵⁷ oraz zgodnie z przeznaczeniem (za wyjątkiem ww. kwoty 3,4 tys. zł); [13] wysokość rozliczonych w ramach umów dofinansowania wydatków była zgodna z przedstawionymi przez PZS dotacji dokumentami (wykazami faktur). W celu rozliczenia umów dotacyjnych MSiT nie żądało od związków kopii źródłowych dowodów księgowych; [14] dotacje zostały w terminie i prawidłowo rozliczone, sprawozdania końcowe z realizacji zadania wraz z wymaganą dokumentacją były prawidłowe pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym; [15] weryfikacji w zakresie prawidłowości i prawdziwości danych i oświadczeń⁵⁸ przedstawianych przez PZS w sprawozdaniach końcowych z realizacji zadań oraz deklaracjach końcowego rozliczenia dotacji dokonywano w oparciu o przedstawione przez te podmioty zestawienia faktur oraz wydruki z systemów finansowo-księgowych; [16] przedkładana przez PZS dokumentacja rozliczeniowa dotacji (zestawienia faktur, wydruki z systemu finansowo-księgowego) pozwalała na dokonanie przez MSiT oceny w zakresie zachowania przez podmioty korzystające z dotacji: zaplanowanej struktury wydatków w grupach kosztowych, ograniczeń dotyczących udziału kosztów pośrednich w kosztach bezpośrednich dotowanych zadań, ograniczeń w finansowaniu wynagrodzeń kadry zarządzającej, szkoleniowej i współpracującej w prowadzeniu przygotowań olimpijskich oraz zachowania zasad przyznawania zawodnikom kadry narodowej stypendiów za osiągnięcia sportowe.

⁵¹ Kwoty wnioskowanych dotacji w ofertach pierwotnych: PZPS 9.500,0 tys. zł, PZ Judo 6.560,0 tys. zł, PZLA 5.890,4 tys. zł na 2009 r. (z dokumentacji wynika, że oferta pierwotna została złożona, odrzucono ją ze względów formalnych, brak jednak danych dotyczących pierwotnie wnioskowanej kwoty, przyjęto, więc kwotę dotacji z wniosku końcowego) oraz 6.082,0 tys. zł na 2011 r.

⁵² Kwoty wnioskowanych dotacji w ofertach końcowych: PZPS 3.850,0 tys. zł, PZ Judo 4.090,0 tys. zł, PZ Lekkie 5.890,4 tys. zł za 2009 r. oraz 4.653,0 tys. za 2011 r.

⁵³ Dotyczące: zgrupowań i konsultacji zagranicznych, badań diagnostycznych, suplementów diety, sprzętu sportowego oraz zawodów mistrzowskich.

⁵⁴ Dokonanej w oparciu sprawozdania z realizacji dotowanych zadań.

⁵⁵ Dotyczącym PZPS.

⁵⁶ Zakwestionowano następujące zakupy: tusze do drukarek, kregle delegatów technicznych, płyty, materiały biurowe, twardy dysk, torby na sprzęt komputerowy, statyw, przedłużacz, pokrowiec fotograficzny oraz głowicę z tuszem.

⁵⁷ Tj. do 31 grudnia roku, na który dotacja została przyznana.

⁵⁸ Co do prawidłowego wykorzystania dotacji.

2.4. W okresie objętym kontrolą wykonywanie zadań w zakresie wsparcia przygotowań olimpijskich oraz przygotowań do MŚ lub ME w letnich dyscyplinach olimpijskich zostało powierzone przez Ministra Sportu na podstawie ośmiu umów/porozumień trzem jednostkom zewnętrznym⁵⁹ – COS, IS oraz PKOl.

W latach 2009-2010 COS⁶⁰ m.in. prowadził monitoring systemu szkolenia sportowego w Polsce, realizował projekty i przygotowywał ekspertyzy w zakresie sportu polskiego, gromadził i przetwarzał dane, utrzymywał bazy danych, szkolił i doszkalał kadry PZS, MSiT i Centralnego Zespołu Metodyczno-Szkoleniowego oraz wpierał proces szkoleniowy zawodników grupy Klub Polska Londyn 2012 (w 2010 r.). W latach 2009-2012 IS realizował projekt „Akademia Trenerska”⁶¹. W latach 2011-2012 PKOl realizował zadanie „Wspieranie procesu przygotowań olimpijskich do Igrzysk Olimpijskich w Londynie 2012 i Soczi 2014”⁶². Łączna wartość ww. zadań wyniosła 7.000,7 tys. zł, w tym ze środków MSiT sfinansowano 6.948,4 tys. zł, tj. 99% ich wartości.

Szczegółowym badaniem prawidłowości wydatkowania środków publicznych w związku z ww. umowami (porozumieniami) objęto dwie z nich – porozumienie z COS na 2010 r. oraz umowę z Instytutem Sportu na 2011 r.⁶³.

Rozliczenie realizacji porozumienia z COS oparto na „Sprawozdaniu z realizacji porozumienia” oraz „Końcowym rozliczeniu rzeczowo-finansowym porozumienia”. MSiT przekazywało środki finansowe związane z realizacją porozumienia w okresach miesięcznych na podstawie rozliczeń (planów) rzeczowo-finansowych świadczonych usług i przedstawianych not księgowych, zatwierdzanych co do zasady pod względem merytorycznym przez Dyrektora DSKiM. Jak wyjaśniła ówczesna Dyrektor DSKiM, nadzór nad realizacją porozumienia polegał na stałym kontakcie z odpowiedzialnym za nadzór nad prawidłowością zadania ze strony COS Zastępcą Dyrektora Naczelnego ds. Programowo-Sportowych, pracownikami COS odpowiedzialnymi za realizację usług oraz uzgadnianiu zakresu prac na bieżąco. Dyrektor DSW wyjaśnił, iż efektem porozumień zawieranych z COS była analiza wyników sportowych, które były podstawą wstępnej selekcji zawodników do Klubu PL 2012, a także bieżąca analiza i kontrola programów związanych ze współzawodnictwem młodzieży uzdolnionej sportowo, określenie tendencji rozwojowych w sporcie olimpijskim i prowadzenie właściwej dokumentacji szkoleniowej przez polskie związki sportowe. Ówczesna Dyrektor DSKiM wyjaśniła, że realizację porozumienia ocenia w większości pozytywnie. Zrealizowane zostało ono w możliwie najszerszym zakresie. W ocenie Dyrektor DSKiM wsparcie merytoryczne w zakresie młodszych grup szkoleniowych i zaplecza szkoleniowego jak również tworzenie baz danych i doszkalanie polskich związków sportowych było cenne i zasadne, natomiast działania związane z porozumieniem w bezpośrednim odniesieniu do szkolenia olimpijskiego były bezzasadne, gdyż miały znikomy wpływ w zakresie przygotowań olimpijskich.

⁵⁹ W tym podległym MSiT.

⁶⁰ Na podstawie porozumienia nr 1/DSKM/COS/2009 z dnia 5 marca 2009 r. (wartość zadania: 494,9 tys. zł, sfinansowane w całości ze środków MSiT) oraz porozumienia nr 2010/02/29/DSKM/COS z dnia 2 lutego 2010 r. (wartość zadania: 711,0 tys. zł, sfinansowane w całości ze środków MSiT).

⁶¹ Umowy: nr 2009/07/69/DKZ z dnia 15.07.2009 r. (wartość zadania: 500 tys. zł, sfinansowane w całości ze środków MSiT), nr 2010/03/49/DKZ z dnia 18 marca 2010 r. (wartość zadania: 500 tys. zł, w całości sfinansowane ze środków MSiT), nr 2011.42/40/BP/DRP z dnia 5 maja 2011 r. (wartość zadania: 500 tys. zł, w całości sfinansowane ze środków MSiT), nr 2012.29/40/BP/DRP z 15 maja 2012 r. (wartość zadania: 500 tys. zł, w całości sfinansowane ze środków MSiT).

⁶² Umowy dotacji: nr 2011/0083/0101/UdoI/70/KP/DSW z dnia 11 marca 2011 r. (wartość zadania: 1.661,1 tys. zł w tym ze środków MSiT sfinansowano 1.631,7 tys. zł, tj. 98% wartości zadania), nr 2012/0031/0101/UdoI/70/KP/DSW z 20 lutego 2012 r. (wartość zadania: 2.133,7 tys. zł w tym ze środków MSiT sfinansowano 2.110,9 tys. zł, tj. 99% wartości zadania).

⁶³ Porozumienie nr 2010/02/29/DSKM/COS z dnia 2 lutego 2010 r. zawarte przez Ministra Sportu z Centralnym Ośrodkiem Sportu oraz umowę nr 2011.42/40/BP/DRP z dnia 5 maja 2011 r. zawartą przez Ministra Sportu z Instytutem Sportu na „Organizację i prowadzenie Akademii Trenerskiej przez Instytut Sportu w 2011 r.”.

Jak wyjaśnił Dyrektor DSW zadanie pn. „Akademia Trenerska” od 2009 r. miało na celu podnoszenie wiedzy trenerów szkolenia olimpijskiego i kadry narodowej w zakresie najnowszej wiedzy i dobrych praktyk w obszarze treningu sportowego i medycyny sportowej. Merytorycznym uzasadnieniem celowości zadania była konieczność kontynuowania prac „Akademii Trenerskiej” (z lat poprzednich), co wynikało z potrzeb w zakresie kształcenia i doskonalenia kadr sportowych na najwyższym poziomie. Umowa z dnia 5 maja 2011 r.⁶⁴ na realizację zadania „Organizacja i prowadzenie Akademii Trenerskiej przez Instytut Sportu w roku 2011”, została zawarta w wyniku przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu ograniczonego, na podstawie art. 47 p.z.p. Na realizację zadania MSiT przyznał wykonawcy środki finansowe w kwocie 500,0 tys. zł. Umowę zrealizowano w pełnym zakresie finansowym). Cele oraz uzasadnienie podjęcia zadania, założenia i cele kursu oraz formy kształcenia, ramowy program „Akademii Trenerskiej”, inne formy działalności w ramach w ramach projektu oraz kalkulacja wstępna kosztów zadania określone zostały w załączniku do umowy. Zadanie to zostało zrealizowane poprzez organizację cyklu ośmiu szkoleń, konferencji trenerów szkolenia olimpijskiego, przeprowadzenie kursu trenerskiego oraz organizację pracy biura „Akademii Trenerskiej”. Środki finansowe na realizację zadania przekazane zostały wykonawcy w trzech ratach (w wysokościach odpowiednio: 150,0 tys. zł, 200,0 tys. zł oraz 150,0 tys. zł), przy czym (w myśl § 3 umowy) pierwsza po podpisaniu umowy, a kolejne po przesłaniu przez wykonawcę sprawozdania finansowego z realizacji poszczególnych etapów projektu i zatwierdzeniu tego sprawozdania przez zamawiającego. Nadzór nad realizacją porozumienia polegał na analizie sprawozdań pod względem zgodności stopnia ich realizacji z zapisami umowy, a także poprzez uczestnictwo przedstawicieli MSiT w „Akademii Trenerskiej”. Dyrektor DSW wyjaśnił, iż nie może podać konkretnych efektów szkolenia przeprowadzonego w ramach realizacji zadania, gdyż w jego ocenie nie ma bezpośredniego przełożenia wiedzy i umiejętności zdobytych na szkoleniach na działalność zawodową w postaci trenowania zawodników w treningu indywidualnym i zespołowym, a przez to na wyniki osiągane przez zawodników. Jak wyjaśnił, miarą pozytywnych skutków realizacji zadania były pochlebne odpowiedzi na ankiety wypełniane przez uczestniczących w szkoleniach trenerów oraz zwiększająca się liczba uczestników, co świadczy że środowisko trenerskie w Polsce potrzebuje aktualnej i fachowej wiedzy z obszaru nauk o sporcie, a zwłaszcza procesu treningu sportowego. MSiT natomiast nie dokonywało bezpośredniej analizy wpływu działalności Akademii na wyniki polskich zawodników, gdyż nie ma takiego bezpośredniego przełożenia, a także nie ma możliwości dokonania takiej analizy.

(Dowody: akta kontroli str. 9-43, 46-47, 55-57, 70-74, 135-186, 189-295, 1011-1012, 1018-1021, 1882-1979, 1982-2144, 2146-2182, 2504-2505)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Oferta PZLA z dnia 26 stycznia 2009 r. o udzielenie dotacji na przygotowania polskich lekkoatletów do IO, MŚ lub ME na 2009 r. została uznana przez rozpatrujący ją Zespół Konkursowy za prawidłową i oceniona pozytywnie, mimo że w chwili jej złożenia PZLA posiadał zaległości podatkowe potwierdzone załączonym do oferty zaświadczeniem organu podatkowego, a przedstawiciele PZLA (Prezes Zarządu oraz Główny Księgowy) złożyli w ofercie oświadczenie, że podmiot ten nie zalega z płatnościami na rzecz podmiotów publiczno-prawnych ani nie jest dłużnikiem innych podmiotów. Było to niezgodne z § 12 pkt 3 lit. c) Zarządzenia nr 36 Ministra Sportu i Turystyki z dnia 2 grudnia 2008 r.⁶⁵, z którego wynikało, że

⁶⁴ Nr 2011.42/40/BP/DRP.

⁶⁵ W sprawie wprowadzenia wytycznych przyznawania i rozliczania dotacji na dofinansowanie lub sfinansowanie zadań publicznych z zakresu kultury fizycznej i sportu w Ministerstwie Sportu i Turystyki.

odrzuconiu podlegają oferty lub wnioski podmiotów, które zalegają z płatnościami na rzecz podmiotów publicznoprawnych. W wyniku rozpatrzenia oferty w dniu 12 lutego 2009 r. Minister Sportu udzielił PZLA dotacji w kwocie 5.890,4 tys. zł⁶⁶. Członkowie Zespołu Konkursowego, którzy dokonywali oceny oferty PZLA wyjaśnili, że powodem pozytywnego rozpatrzenia oferty była wyjątkowa sytuacja PZLA, w której znajdował się w styczniu 2009 r.⁶⁷, jego wielkość, bardzo dobre wyniki sportowe osiągane w lekkiej atletyce oraz posiadany potencjał. W ocenie NIK wyjaśnienia te nie zasługują na uwzględnienie, bowiem w pierwszej kolejności przy ocenie wniosku o udzielenie dotacji należy brać pod uwagę spełnianie przez wnioskodawcę wymogów formalnych, a dopiero później inne istotne okoliczności sprawy.

(Dowody: akta kontroli str. 2219-2278, 2479-2482)

2. W dniach 21 lutego 2011 r. i 16 lutego 2012 r. Minister Sportu udzielił na rzecz PZPS dwóch dotacji w łącznej wysokości 17.256,5 tys. zł⁶⁸, mimo że od czerwca 2010 r. przez trzy kolejne lata PZPS był *ex lege* wykluczony z prawa otrzymania dotacji. W czerwcu 2010 r. skierowano bowiem do PZPS pisma stwierdzające niezgodne z przeznaczeniem⁶⁹ wykorzystanie dotacji w kwotach wysokości 10,4 tys. zł oraz 3,4 tys. zł, które dotyczyło środków publicznych pochodzących z dwóch dotacji udzielonych związkowi w 2009 r.⁷⁰. Na skutek tych pism PZPS zwrócił ww. kwoty na rachunek bankowy MSiT. W myśl art. 145 ust. 6 *ustawy o finansach publicznych z 2005 r.*⁷¹ (dalej: „*u.f.p. z 2005 r.*”) wykorzystanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem wykluczało prawo otrzymania dotacji przez kolejne trzy lata, licząc od dnia stwierdzenia nieprawidłowego wykorzystania dotacji. Zgodnie z art. 113 ust. 1 i 2 *przepisów wprowadzających ustawę o finansach publicznych z 2009 r.*⁷², ww. zasada znajduje zastosowanie do dotacji udzielonych przed 1 stycznia 2010 r. Udzielający w 2011 r. w imieniu Ministra Sportu dotacji na rzecz PZPS, obecny Sekretarz Stanu w MSiT, wyjaśnił, że w pismach kierowanych do PZPS zaszła oczywista omyłka pisarska i nie można traktować zakwestionowanych przez MSiT kosztów jako wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem, nie było więc podstaw do zastosowania sankcji wynikającej z art. 145 ust. 6 *u.f.p. z 2005 r.* Według wyjaśniającego, w trakcie badania rozliczenia umów dotacyjnych PZPS za 2009 r. uznano, że część kosztów pokrytych ze środków dotacji nie mogła zostać rozliczona w ramach kosztów bezpośrednich, a nie można ich było przenieść do kosztów pośrednich ze względu na przekroczenie tym sposobem 20%-owego limitu. NIK nie podziela tych wyjaśnień, bowiem oczywiste jest, że przy użyciu jednoznacznej frazy „wykorzystanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem” nie sposób popełnić oczywistej omyłki pisarskiej, w szczególności, jeżeli ma to miejsce w instytucji stale praktykującej w obszarze dotacji. Udzielający w 2012 r. w imieniu Ministra Sportu dotacji na rzecz PZPS, były Podsekretarz Stanu w MSiT, wyjaśnił, że momencie zawierania umowy opierał się na ocenie formalnej złożonej przez PZPS oferty i nie otrzymał żadnej informacji dotyczącej rozliczania dotacji za 2009 r. Taka wiedza skutkowałaby przeprowadzeniem postępowania wyjaśniającego w tej sprawie.

⁶⁶ Umowa nr 67/28/IO/DSKMB.

⁶⁷ Powołanie nowych władz, które rozpoczęły działania naprawcze, wkrótce miały się odbyć Halowe Mistrzostwa Świata w Lekkiej Atletyce.

⁶⁸ Umowa nr 2011/0045/0074/UDoI/40/DSW oraz umowa nr 2012/0027/0074/UDoI/40/DSW.

⁶⁹ Do wydatków zakwestionowanych (odrzuconych) przez MSiT w związku z rozliczeniem ww. umów należały: tusz do drukarki, kręgle delegatów technicznych, zakup tuszy i płyt, przyborów biurowych, twardego dysku, torby na sprzęt komputerowy, statywu, przedłużacza, pokrowca fotograficznego oraz głowicy z tuszem razem w kwocie 3,4 tys. zł (dotyczy umowy nr 106/37/DSKM/B) oraz komputera dla kadry, papieru, materiałów dla statystyków, drukarki, torby do drukarki oraz biletu lotniczego dla kierownika kadry razem w kwocie 10,4 tys. zł (dotyczy umowy nr 107/37/IO/DSKM/B).

⁷⁰ Umowa nr 107/37/IO/DSKM/B z dnia 20 lutego 2009 r. oraz umowa nr 106/37/DSKM/B z dnia 23 lutego 2009 r.

⁷¹ Ustawa z dnia 30 czerwca 2005 r. (Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.).

⁷² Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. – Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1241 ze zm.). Ustawa o finansach publicznych z dnia 27 sierpnia 2009 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.) weszła w życie z dniem 1 stycznia 2010 r. Brak w niej już rozwiązania analogicznego do przewidzianego w art. 145 ust. 6 *u.f.p. z 2005 r.*

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. NIK zwraca uwagę, iż w odpowiedzi na ogłoszone przez Ministra Sportu konkursy na powierzenie realizacji zadań publicznych w zakresie przygotowywania polskich sportowców do IO, MŚ lub ME zgłosiło się tylko po jednym wnioskodawcy (związku sportowym) w poszczególnych dyscyplinach sportu. Weryfikacji Komisji/Zespołu oceniającego podlegały tylko oferty/wnioski pierwotne a nie oceniano ofert/wniosków końcowych (dostosowanych do przyznanej kwoty dotacji), mimo, że te wartości bardzo się od siebie różniły. W czterech badanych przypadkach pierwotnie wnioskowana kwota wyniosła razem 28.032,4 tys. zł⁷³. Według powtórnie złożonych ofert/wniosków (tzw. końcowych) związki ubiegały się o przydzielenie dotacji w kwocie ogółem 18.483,4 tys. zł⁷⁴. Wartość zgłoszonych potrzeb została więc obniżona o 9.549,0 tys. zł (34%), co w znaczny sposób wpłynęło także na zaproponowany sposób realizacji zadań. Ponadto, przyznana przez Komisję/Zespół oceniający ofertę ilość punktów nie była proporcjonalna do przyznanej dotacji a według wyjaśnień złożonych przez Dyrektora DSW była to ocena postrzegania Związku w zakresie zadań dotychczasowych realizowanych w ostatnich dwóch, trzech latach. Pracownicy MSiT biorący udział w dokonaniu oceny ofert stwierdzili, że wykorzystywany do podziału środków dotacyjnych pomiędzy uprawnione podmioty algorytm⁷⁵ był narzędziem pomocniczym, przy ocenie uwzględniano również dotychczasowe dofinansowanie wnioskującego podmiotu.

2. W ocenie NIK funkcjonujące w okresie objętym kontrolą metody podziału środków dotacyjnych na przygotowania polskich sportowców do IO, MŚ lub ME mogą budzić wątpliwości w zakresie transparentności przeprowadzonych postępowań i ich efektywności. W istocie przy podziale dotacji angażowano się w działania, które nie przynosiły efektów tj.: ogłaszanie konkursów przy braku konkurencyjnych podmiotów, przyjmowanie i ocena ofert pierwotnych, które nie były realizowane (ze względu ich nieadekwatność do przyznawanych ostatecznie kwot dotacji). Przyjęte przez MSiT rozwiązania skutkowały również zaangażowaniem się pracowników polskich związków sportowych i MSiT w sporządzanie i ocenę nierealizowanej oferty pierwotnej, która w znaczny sposób odbiegała od faktycznie powierzonych związkowi sportowemu zadań. Jak sam przyznał Dyrektor DSW oferty wstępne składane przez polskie związki sportowe były „życzeniowe” i nie przystawały do możliwości ich dofinansowania przez Ministra Sportu. Tym samym koniecznym było, aby oferty oceniała i weryfikowała Komisja/Zespół, ze wskazaniem na możliwości finansowe Ministra Sportu.

3. NIK zauważa również, że według byłych pracowników MSiT biorących udział w przyznawaniu dotacji dla PZS (Podsekretarza Stanu w MSiT pełniącego funkcję w 2012 r. oraz Dyrektora DSKiM w latach 2008-2010), system podziału środków związanych z przygotowaniem polskich sportowców do udziału w IO, MŚ lub ME nie był oceniany pozytywnie. Wskazywano na jego zbytnie rozproszenie, które pozwalało na zbudowanie licznej grupy sportowców na średnim poziomie międzynarodowym, lecz ze znikomymi szansami na osiągnięcie wysokich miejsc w rywalizacji międzynarodowej a także wygórowaną liczbę zawodników objętych przygotowaniem indywidualnymi (Klub PL 2012).

(Dowody akta kontroli str.: 2145-2411, 2479-2492)

⁷³ Kwoty wnioskowanych dotacji w ofertach pierwotnych: PZPS 9.500,0 tys. zł, PZ Judo 6.560,0 tys. zł, PZLA 5.890,4 tys. zł na 2009 r. (z dokumentacji wynika, że oferta pierwotna została złożona, odrzucono ją ze względów formalnych, brak jednak danych dotyczących pierwotnie wnioskowanej kwoty, przyjęto, więc kwotę dotacji z wniosku końcowego) oraz 6.082,0 tys. zł na 2011 r.

⁷⁴ Kwoty wnioskowanych dotacji w ofertach końcowych: PZPS 3.850,0 tys. zł, PZ Judo 4.090,0 tys. zł, PZLA 5.890,4 tys. zł za rok 2009 oraz 4.653,0 tys. zł za rok 2011.

⁷⁵ Oceniano wg niego następujące parametry: kierunki działania, dorobek oraz zasięg.

4. Należy również zwrócić uwagę, że z kontroli NIK przeprowadzonej w PZ Badmintona wynikało, iż podmiot ten uzyskał ze środków budżetowych MSiT dofinansowanie do realizacji w latach 2011-2012 zadań związanych z przygotowaniem badmintonistów do IO, MŚ lub ME na podstawie dokumentów zawierających niezgodne ze stanem faktycznym i nierzetelne oświadczenia, tj. z naruszeniem zasad określonych w Zarządzeniach w zakresie m.in. warunków składania i oceny oferty (wniosku) na rok na rok 2011 i 2012. Według złożonych w ofercie/wniosku z dnia 31 grudnia 2010 r. i 31 grudnia 2011 r. oświadczeń przedstawicieli Związku podmiot ten nie zalegał z uiszczeniem podatków, opłat lub składek na ubezpieczenie społeczne lub zdrowotne. Oferty te zostały pozytywnie zaopiniowane przez Zespół je oceniający w MSiT. Kontrola NIK wykazała jednak, że ww. oświadczenia nie były zgodne ze stanem faktycznym (podmiot posiadał zaległości w podanym w oświadczeniu zakresie). W wyniku złożonych ofert zawarto z PZ Badmintona umowy dotacji⁷⁶. Wyżej przedstawione ustalenia wskazują, że nie przeprowadzono weryfikacji złożonych przez przedstawicieli PZ Badmintona ofert związanych z udzieleniem dotacji na rok 2011 i 2012, mimo, że z ww. Zarządzeń wynikało, iż wniosek polskiego związku zawierający informacje niezgodne z aktualnym stanem prawnym i faktycznym podlega odrzuceniu. Potwierdzając ten fakt Dyrektor DSW podał, że przy rozpatrywaniu ofert opierano się na złożonych przez władze PZ Badmintona wcześniejszych oświadczeniach (z roku 2010) dotyczących braku zaległości publicznoprawnych od roku 2007 i prowadzonych negocjacjach w sprawie uregulowania zaległości z lat poprzednich.

Należy zauważyć, że mimo pisemnego zawiadomienia o stwierdzonych przez NIK w wyniku kontroli nieprawidłowościach, skierowanego do MSiT przez PZ Badmintona w dniu 15 października 2013 r., do dnia 22 maja 2014 r. Ministerstwo Sportu nie podjęło żadnych działań w tym zakresie. Dyrektor DSW podał, iż sprawa jest na etapie wszczęcia postępowania, a jego opóźnienie spowodowały konsultacje prowadzone w związku z ww. pismem.

(Dowody: akta kontroli str. 2349-2411, 2485-2493)

5. Kontrola wykazała (we wszystkich, czterech poddanych szczegółowemu badaniu umowach), że MSiT nie skorzystało z możliwości żądania dowodów księgowych na potwierdzenie poniesionych ze środków budżetowych wydatków. Dyrektor DSW wyjaśnił, że dotychczasowa weryfikacja rozliczenia umów jest w ocenie resortu wystarczająca. Jednakże sposób postępowania PZS ujawnia mankamenty, które mogą stanowić podstawę do wszczęcia prac zmierzających do ulepszenia przepływu środków publicznych.

(Dowody: akta kontroli str. 2154-2182, 2501-2505)

6. NIK zwraca uwagę, że porozumienie z COS z 2010 r. zostało rozliczone w sposób odmienny od określonego w załącznikach do tego porozumienia. Realizacja wyników porozumienia w postaci działań, raportów, ekspertyz i innych dokumentów przedstawionych jako rozliczenie wykonania usług, nie przekładała się bowiem wprost na założenia określone w załącznikach do porozumienia. Z dokumentacji porozumienia nie wynikało także, w jaki sposób deklarowane przez COS w miesięcznych planach rzeczowo-finansowych koszty odzwierciedlały się w rzeczywistości wykonanych w danym okresie pracach. MSiT nie skorzystało przy tym z zawartych w porozumieniu uprawnień dot. kontroli jego wykonania, w tym żądania wglądu w dokumentację księgową COS w zakresie realizacji porozumienia. W ocenie NIK może budzić to wątpliwości odnośnie rzetelności rozliczenia zadania i jego efektywności, a co za tym idzie – negatywnie wpływać na przejrzystość finansów publicznych. Ówczesna Dyrektor DSKIM wyjaśniła, iż DSKIM był w stałym

⁷⁶ Z dnia 10 lutego 2011 r. w sprawie dofinansowania zadania publicznego Przygotowania do Mistrzostw świata lub Europy w sportach olimpijskich w kwocie 2.057,0 tys. zł oraz z dnia 15 lutego 2012 r. w sprawie dofinansowania zadania publicznego Przygotowania do Mistrzostw świata lub Europy w sportach olimpijskich w kwocie 2.153,0 tys. zł.

kontakcie z osobą uprawnioną do nadzoru na prawidłowością realizacji porozumienia ze strony COS oraz innymi pracownikami COS odpowiedzialnymi za wykonanie zadań, a zakres jak i rodzaj prac pod względem merytorycznym ustalany był na bieżąco. Także w części metodycznej pracownicy merytoryczni Departamentu odpowiedzialni za dany polski związek sportowy byli w stałym kontakcie z pracownikami odpowiedzialnymi za realizację porozumienia w COS.

(Dowody: akta kontroli str. 192-202, 210-212, 268-278, 189, 2479-2480, 2504)

7. Umowa dotycząca prowadzenia w 2011 r. Akademii Trenerskiej została rozliczona w kwotach odmiennych, niż wynikające z pkt V załącznika do umowy „Kalkulacja wstępna kosztów zadania”, który określał, jakie kwoty należało przeznaczyć na poszczególne elementy realizowanego zadania⁷⁷. Dyrektor DSW wyjaśnił, że na przełomie listopada i grudnia 2011 r. wykonawca umowy zgłaszał postulaty przesunięcia środków w ramach wydatków na poszczególne częściowe zadania, jednakże formalnie nie otrzymał takiej zgody. Nie zwiększono także wartości umowy. Wykonawca nie zastosował się jednak do tych wytycznych, o czym MSiT dowiedziało się dopiero w momencie otrzymania sprawozdania końcowego, kiedy wszystkie środki zostały już wykonawcy zapłacone, a zadanie zrealizowane. Dyrektor DSW wyjaśnił jednak, niezgodne z „Kalkulacją wstępną kosztów zadania” przesunięcia części środków na poszczególne zadania częściowe nie miało charakteru rażących wydatków na cele inne niż określone w umowie i dotyczyło stosunkowo niskich kwot. Wykonawca zrealizował natomiast w pełni zaplanowaną tematykę szkoleń oraz inne zadania, co potwierdzili pracownicy MSiT odpowiedzialni za nadzór nad Akademią Trenerską.

(Dowody: akta kontroli str. 146-156, 157-158, 159, 163, 164, 167, 168-169, 170-173, 2504-2505)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Ministerstwa Sportu w zakresie gospodarowania środkami budżetowymi na prowadzenie i wspieranie przygotowań zawodników kadry narodowej do IO Londyn 2012, ze szczególnym uwzględnieniem dotacji.

3. Sprawowanie nadzoru i kontroli nad realizacją powierzonych jednostkom zewnętrznym zadań publicznych w zakresie prowadzenia i wspierania przygotowań zawodników kadry narodowej do IO Londyn 2012

Opis stanu faktycznego

3.1. Służby kontrolne MSiT przeprowadziły w 13 PZS oraz w PKOl., 15 kontroli dotyczących realizacji 27 ze 187 (14,4%) umów dotacji zawartych w latach 2009-2012 przez Ministra Sportu w zakresie przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME w letnich dyscyplinach olimpijskich⁷⁸, w tym: 10 umów dotyczących przygotowań do MŚ lub ME⁷⁹ oraz 17 umów związanych z przygotowaniem do IO Londyn 2012 r.⁸⁰ Jedną umowę skontrolowano w trakcie jej realizacji⁸¹, a pozostałe po zakończeniu ich realizacji.

Etatyzacja zatrudnienia w Wydziale Kontroli Departamentu Prawno-Kontrolnego MSiT na 31 grudnia 2010 r. i 31 grudnia 2011 r. wynosiła po 4 etaty wraz z Naczelnikiem Wydziału, a na 31 grudnia 2012 r. wzrosła o 0,75 etatu do 4,75 wraz z Naczelnikiem Wydziału.

Typowanie umów do kontroli następowało w oparciu o zgłoszenia komórek organizacyjnych MSiT, z uwzględnieniem możliwości kadrowych komórki kontrolnej

⁷⁷ Koszty obsługi administracyjno-technicznej rozliczono w kwocie 120.003,45 zł zamiast 120.000 zł; koszty osobowe w kwocie 142.014,86 zł zamiast 135.000,00 zł koszty zakupu materiałów dydaktycznych w kwocie 34.998,65 zł zamiast 65.000 zł; koszty usług wizerunkowych w kwocie 53.897,21 zł zamiast 40.000 zł; koszty delegacji krajowych i zagranicznych w kwocie 149.099,38 zł. Ogółem: 500.013,55 zł.

⁷⁸ W tym: 10 umów zawartych w 2009 r., dwie umowy zawarte w 2010 r., jedną umowę zawartą w 2011 r. i 14 zawartych w 2012 r.

⁷⁹ Sześciu umów z 2009 r., trzech z 2010 r. i jednej z 2011 r.

⁸⁰ Trzy z 2009 r. oraz 14 w 2012 r. (w ramach Klubu PL 2012).

⁸¹ Dotyczyło to umowy nr 0023/0008/DSKM/B z dnia 26 stycznia 2010 r. zawartej pomiędzy Ministrem Sportu i PZ Bokserskim na realizację zadania pn. „Przygotowania do mistrzostw świata lub Europy w dyscyplinach olimpijskich”.

oraz szerokiego spektrum funkcjonowania Ministerstwa Sportu. Do planu kontroli na 2010 r. komórki organizacyjne MSiT zgłosiły cztery propozycje przeprowadzenia kontroli realizacji umów dotyczących przygotowań do IO Londyn 2012, na 2011 r. – trzy, na 2012 r. – żadnej, a na 2013 r. – dwie.

W latach 2009-2012 Departament Kontroli MSiT przeprowadził łącznie 80 innych kontroli, niż dotyczące wykorzystywania środków publicznych na przygotowania polskich sportowców do IO, MŚ lub ME w letnich sportach olimpijskich⁸².

Dyrektor Departamentu Kontroli MSiT wyjaśnił, że w latach 2009-2011 komórki merytoryczne Ministerstwa Sportu przedstawiały propozycje podmiotów do kontroli na dany rok wraz z uzasadnieniem takiego wyboru. Dodatkowym kryterium wyboru podmiotu do kontroli była wartość środków dotacji przekazanych na podstawie zawieranych umów oraz częstotliwość kontroli w danym polskim związku sportowym. Od 2012 r. zgłoszenia komórek organizacyjnych poddawane są odpowiedniej weryfikacji, która stanowi podstawę do sporządzenia planu kontroli przedstawionego do zatwierdzenia Ministrowi Sportu. O ile w latach 2009-2011 była nieznaczna ilość kontroli problemowych umów dotyczących dofinansowania szkolenia zawodników kadry narodowej do IO Londyn 2012 i do MŚ lub ME w sportach olimpijskich, na 2013 rok po zaleceniu Sekretarza Stanu, ujęto kontrole PZS realizujących zadania związane z przygotowaniem zawodników kadry narodowej m.in. do IO Londyn 2012. Ponadto ilość ujętych zadań kontrolnych, musi uwzględnić możliwości kadrowe i organizacyjne do przeprowadzenia kontroli doraźnych.

W umowach na realizację zadań związanych z przygotowaniem do IO Londyn 2012 r. w ramach Klubu PL 2012, kontroli podlegały wszystkie wydatki obejmujące przeprowadzone akcje (działania) szkoleniowe. Natomiast w pozostałych umowach kontrolą obejmowano część wydatków oraz część prowadzonych akcji (działań) szkoleniowych⁸³.

Kontrole były przeprowadzane w oparciu o badanie dokumentów źródłowych (faktur, rachunków, rozliczeń kosztów podróży itp.) związanych z realizacją sprawdzanych umów, tj.: zakupów sprzętu i odzieży, leków, suplementów diety, przeprowadzanych akcji szkoleniowych i uczestniczących w nich osób (zawodników, trenerów, osób towarzyszących), podróży, zakupu usług itp. wydatków.

Nieprawidłowości w wydatkowaniu dotacji stwierdzono w 20 skontrolowanych umowach. W przypadku 13 umów polegały one na wydatkowaniu dotacji niezgodne z przeznaczeniem na łączną kwotę 922,5 tys. zł, a w przypadku dziewięciu umów⁸⁴ – na pobraniu dotacji w nadmiernej wysokości w łącznej kwocie 66,4 tys. zł.

W wystąpieniach pokontrolnych z przeprowadzonych kontroli w trzech przypadkach odstąpiono od formułowania wniosków pokontrolnych, ze względu na ocenę pozytywną⁸⁵. W wystąpieniach pokontrolnych z pozostałych 12 kontroli zawarto

⁸² Dotyczyły one prawidłowości wydatkowania środków funduszy celowych i dotacji celowych oraz programów realizowanych przez MSiT, oceny działalności statutowej polskich związków sportowych w zakresie zgodności z prawem i zapisami statutów, realizacji wniosków pokontrolnych itp.

⁸³ Np. w kontroli realizacji umowy nr 0023/0008/DSKM/B z dnia 26 stycznia 2010 r. zawartej przez Ministra Sportu z PZ Bokserskim skontrolowano wyłącznie wydatki na akcje prowadzone poza granicami kraju; w kontroli realizacji umowy nr 0041/0002/DSKM/B z dnia 10 lutego 2010 r. zawartej przez Ministra Sportu z PZ Akrobatyki Sportowej skontrolowano dziewięć wybranych działań szkoleniowych, stanowiących 19% zrealizowanych działań i obejmujących 31% ich łącznych kosztów; w kontroli realizacji umowy nr 2011/0084/0102/UDot/25/DSW z dnia 10 marca 2011 r. zawartej przez Ministra Sportu z PZ Koszykówki skontrolowano 5 wybranych działań szkoleniowych, których koszty wyniosły 38,3% kwoty udzielonej dotacji; w kontroli realizacji umowy nr 2012/0012/0010/UDot/18/DSW z dnia 9 lutego 2012 r. zawartej przez Ministra Sportu z PZ Kajakowym skontrolowano 60% kwoty dotacji, w tym koszty wspomagania szkolenia i koszty pośrednie w całości; w kontroli realizacji umowy nr 0971/0016/DSKM/B z dnia 13 maja 2010 r. zawartej przez Ministra Sportu z PZ Judo skontrolowano wybrane działania z wszystkich kategorii kosztów obejmujące 66,2% kwoty przyznanej dotacji; w kontroli realizacji umowy nr 2012/0004/0017/UDot/61/DSW z dnia 1 lutego 2012 r. zawartej przez Ministra Sportu z PZ Towarzystw Wioślarskich skontrolowano wydatki obejmujące 67% kwoty wykorzystanej dotacji.

⁸⁴ W tym w dwóch z 13, w których stwierdzono także wydatkowanie niezgodne z przeznaczeniem.

⁸⁵ Dotyczyło to kontroli przeprowadzonych w: PZ Bokserskim, w którym skontrolowano trzy umowy z 2009 r i jedną z 2010 r., PZ Żeglarskim i PZ Szermierczym, w których skontrolowano po jednej umowie z 2012 r.

76 wniosków pokontrolnych. Do dnia 31 marca 2014 r. w pełni zrealizowano 57 z nich⁸⁶, a 11 zostało przyjętych do realizacji⁸⁷. W odniesieniu do ośmiu wniosków pokontrolnych Ministerstwo Sportu nie posiadało informacji o ich realizacji⁸⁸. Dyrektor Departamentu Kontroli MSiT wyjaśnił, że w związku z doświadczeniami z lat 2009-2012 w MSiT podjęto czynności wzmacniające monitorowanie i ocenę stopnia realizacji wniosków pokontrolnych.

W wystąpieniach pokontrolnych do dziewięciu PZS⁸⁹ Minister Sportu zamieścił wnioski o zwrot na rachunek MSiT nienależnie pobranych lub nieprawidłowo wydatkowanych środków publicznych pochodzących z dotacji na łączną kwotę 988,9 tys. zł⁹⁰. Do dnia 30 kwietnia 2014 r. z kwoty tej na rachunek MSiT zwrócono 649,1 tys. zł (65,6%) oraz 10,0 tys. zł z tytułu odsetek⁹¹.

W okresie objętym kontrolą oprócz ww. kontroli problemowych, w polskich związkach sportowych przeprowadzono kontrole doraźne dotyczące realizowania umów dotacji w zakresie przygotowań zawodników kadry narodowej do IO, MŚ lub ME w letnich sportach olimpijskich⁹². Kontrole te obejmowały konkretne akcje szkoleniowe i startowe prowadzone przez polskie związki sportowe. Podstawę do ich przeprowadzania stanowiły zapisy w umowach dotacji. Kontrole były przeprowadzane przez DSKiM (po reorganizacji MSiT – DSW).

W latach 2009-2012 w Ministerstwie Sportu nie przeprowadzano audytów wewnętrznych w zakresie związanym z przygotowaniem polskich sportowców do udziału w IO Londyn 2012. Było to spowodowane m.in. uplasowaniem się tego obszaru w niskim i średnim poziomie ryzyka⁹³. Audytor Wewnętrzny MSiT wyjaśnił, że realizacja zadań w zakresie sportu wyczynowego i kwalifikowanego są w polu zainteresowań audytu wewnętrznego MSiT, gdyż w 2014 r. prowadzony jest audyt w obszarze dotyczącym realizacji programów i planów szkolenia kadr młodzieżowych, z udziałem środków publicznych oraz planowany w obszarze przygotowania decyzji dotyczących przyznawania, wstrzymywania i cofania stypendiów dla członków kadry narodowej.

W latach 2009-2012 DSKiM (po reorganizacji MSiT – DSW) rozliczał przyznane PZS dotacje na realizację zadań z zakresu przygotowań zawodników kadry narodowej do IO, MŚ lub ME w letnich sportach olimpijskich, po zakończeniu realizacji zadania,

⁸⁶ Między innymi: zapewnienie kontroli merytorycznej i formalno-rachunkowej dokumentów finansowych oraz terminowe wypłacanie stypendiów sportowych dla członków kadry narodowej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, dokonywania wydatków bezpośrednio związanych z treścią zadania określonego umową o udzielenie dotacji celowej, dokonywania rozliczeń poniesionych kosztów w sposób odpowiadający faktycznemu ich wydatkowaniu, rozliczania podróży służbowych na podstawie przedstawionych dokumentów, w szczególności rachunków, faktur lub biletów potwierdzających wysokość poniesionych kosztów, opisywania dokumentów stanowiących podstawę wydatkowania przyznanych środków finansowych w sposób rzetelny i zgodnie z zapisami umowy dotacji oraz nanoszenia zmian w treści opisów zgodnie z ustawą o rachunkowości, dokonywania wydatków na sprzęt, leki i suplementy diety w okresie umożliwiającym zawodnikom wykorzystanie ich na realizację zadań wskazanych w umowach dotacji oraz proporcjonalnego rozliczania wynagrodzenia kadry szkoleniowej pomiędzy poszczególne umowy stosownie do zakresu opieki sprawowanej nad zawodnikami objętymi tymi umowami.

⁸⁷ W tym wprowadzenia programu naprawczego w celu ustabilizowania sytuacji ekonomicznej i organizacyjnej polskiego związku sportowego, bezwzględnego stosowania przepisów p.z.p. przy wykorzystywaniu środków publicznych.

⁸⁸ Przykładowo: wzmocnienia nadzoru nad sposobem prowadzenia nadzoru nad sposobem prowadzenia dokumentacji finansowo-księgowej, zobowiązania trenerów do sporządzania rzetelnych i szczegółowych sprawozdań z odbytych akcji szkoleniowych.

⁸⁹ PZ: Pływackiego, Kolarskiego, Judo, Akrobatyki Sportowej, Podnoszenia Ciężarów, Zapaśniczego, Kajakowego, Towarzystw Wioślarskich oraz Lekkiej Atletyki.

⁹⁰ Kwota ostateczna, po rozpatrzeniu odwołań, w tym: 812,9 tys. zł od PZKol.; 40,5 tys. zł od PZ Pływackiego; 30,3 tys. zł od PZ Kajakowego; 13,3 tys. zł od PZLA; 10,0 tys. zł od PZ Podnoszenia Ciężarów; 7,4 tys. zł od PZ Judo; 5,5 tys. zł od PZ Akrobatyki Sportowej; 2,3 tys. zł od PZ Zapaśniczego oraz 66,7 tys. zł od PZ Towarzystw Wioślarskich.

⁹¹ 549,8 tys. zł należności głównej zwrócił PZKol.; 40,5 tys. zł należności głównej i 5,9 tys. zł odsetek – PZ Pływacki; 30, 3 tys. zł należności głównej i 1,9 tys. zł odsetek – PZ Kajakowy; 13, 3 tys. zł należności głównej i 1,9 tys. zł odsetek – PZLA; 7,4 tys. zł należności głównej i 0,4 tys. zł odsetek – PZ Judo; 5, 5 tys. zł należności głównej i 0,3 tys. zł odsetek – PZ Akrobatyki Sportowej; 2,3 tys. zł należności głównej i 0,3 tys. zł odsetek – PZ Zapaśniczy.

⁹² W okresie od 1 stycznia 2009 r. do 19 września 2012 r. obowiązywało Zarządzenie nr 18 Ministra Sportu z dnia 7 maja 2008 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji postępowania kontrolnego Ministerstwa Sportu i Turystyki, które nie przewidywało ewidencjonowania kontroli doraźnych. Stąd też ich dokładna liczba nie jest znana.

⁹³ Na podstawie wyników audytu pn. „Przygotowania do uczestnictwa w igrzyskach olimpijskich, mistrzostwach świata i Europy oraz innych zawodach we współzawodnictwie międzynarodowym” obejmującym zadania zlecone polskiemu związkowi sportowemu do realizacji w 2008 r.

w terminie 30 dni od dnia przedstawienia rozliczenia dotacji przez PZS. Było to zgodne z 132 ust. 2 *u.f.p. z 2005 r.* oraz art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Stosownie do ww. przepisów rozliczenie dotacji było dokonywane w zakresie rzeczowym i finansowym. Rozliczenie dotacji było dokumentowane na druku pn. „Informacja o przyjęciu rozliczenia”⁹⁴, który przesyłano do PZS.

(Dowody: akta kontroli str. 34-41, 501-576, 579-582, 606-626, 641, 642, 646, 652-844, 880-896, 910-916, 918-919, 994-1002, 1032-1039, 1046, 1059-1060, 1081, 1118, 1134, 1555-1556, 1645)

3.2. W latach 2009-2012 służby kontrolne Ministerstwa Sportu nie przeprowadzały w PKOl., IS oraz COS kontroli związanych z realizacją przez te podmioty zadań z zakresu wsparcia przygotowań do IO, MŚ lub ME w letnich dyscyplinach olimpijskich. Jednostki te nie zostały wytypowane do kontroli przez merytoryczne komórki organizacyjne MSiT.

(Dowody: akta kontroli str. 1048, 1049, 1373-1420)

3.3. W ramach sprawowanego nad PZS nadzoru, w latach 2009-2012 Minister Sportu przeprowadził 16 kontroli tych podmiotów w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów prawa.

W ramach realizacji wyników tych kontroli w jednym przypadku⁹⁵ odstąpiono od sformułowania wniosków pokontrolnych. W pozostałych przypadkach sformułowano 24 wnioski usprawniające funkcjonowanie skontrolowanych jednostek⁹⁶.

W 2010 r. Ministerstwo Sportu udzieliło zewnętrznej firmie audytorsko-rachunkowej zamówienia publicznego na przeprowadzenie audytu sprawozdań finansowych za 2009 r. m.in. w ośmiu PZS reprezentujących letnie olimpijskie dyscypliny sportu⁹⁷. Efektem przeprowadzonego audytu było: [1] wzmocnienie przez MSiT nadzoru nad realizacją zadań przez PZS, [2] opracowanie przez MSiT zasad dobrej praktyki w zakresie rozliczania środków publicznych otrzymanych na realizację zadania przez PZS, [3] przeprowadzenie w MSiT szkolenia dla przedstawicieli PZS oraz pozostałych beneficjentów środków publicznych otrzymanych z MSiT. W latach 2011-2012 PZS nie były audytowane na zlecenie Ministerstwa Sportu przez jednostki zewnętrzne.

(Dowody akta kontroli str. 501-576, 652-844, 1057-1058, 1050-1053, 1668, 1669-1697)

3.4. W okresie objętym kontrolą w centralnym rejestrze skarg i wniosków Ministerstwa Sportu nie zarejestrowano żadnego wniosku lub skargi na działalność PZS związaną z przygotowywaniem zawodników kadry narodowej do IO, MŚ lub ME w letnich dyscyplinach olimpijskich.

(Dowody: akta kontroli str. 1267-1310, 644-645, 1088, 1116)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

1. Mimo że zgodnie z art. 132. ust. 2 *u.f.p. z 2005 r.* oraz art. 152 ust. 2 ustawy o finansach publicznych rozliczenie dotacji powinno zostać zatwierdzone przez dysponenta części budżetowej, tj. Ministra Sportu, w MSiT rozliczeń dotacji na przygotowania zawodników kadry narodowej do IO Londyn 2012, MŚ lub ME w letnich sportach olimpijskich dokonywano na wypełnionych formularzach „Informacja o przyjęciu rozliczenia” podpisywanych przez Dyrektora DSKiM

⁹⁴ Którego wzór został określony w Instrukcji obiegu i kontroli dokumentów finansowych w Ministerstwie Sportu i Turystyki (Zarządzenia Dyrektora Generalnego MSiT Nr 9 z 10 marca 2009 r. i Nr 17 z dnia 23 września 2010 r.).

⁹⁵ Dotyczącym PZ Bokserskiego.

⁹⁶ Między innymi: [1] podjęcia działań Komisji Rewizyjnej Związków w zakresie oceny działalności Zarządów Związku (PZ Strzelectwa Sportowego, PZ Akrobatyki Sportowej), [2] aktualizacji wpisów w Krajowym Rejestrze Sądowym (PZ Taekwondo olimpijskiego, PZ Akrobatyki Sportowej), [3] stworzenia ewidencji uchwał Zarządu Związku (PZ Pływakki), [4] niedopuszczenia do udziału w głosowaniu osób nieuprawnionych (PZ Pływakki), [5] zatwierdzania przez Zarząd planów działalności Związku (PZ Akrobatyki Sportowej), [6] opracowanie regulaminu postępowania dyscyplinarnego uwzględniającego nowe zapisy Statutu Związku (PZ Akrobatyki Sportowej), [7] uchylenie nieaktualnych regulaminów licencyjnych (PZ Akrobatyki Sportowej), [8] prowadzenie pełnej ewidencji członków należących do Związku (PZ Akrobatyki Sportowej), [9] dostosowanie działalności organów statutowych do wymogów wynikających ze Statutu Związku (PZKol.), [10] egzekwowanie składek od członków Związku (PZKol.).

⁹⁷ Akrobatyka Sportowa, Triathlon, Żeglarsstwo, Koszykówka, Judo, Kolarstwo, Hokej na Trawie, Badminton.

(po reorganizacji MSiT – Dyrektora DSW) bez upoważnienia dysponenta części budżetowej.

(Dowody: akta kontroli str. 579-582, 621-626, 1144-1145, 1435-1438)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. NIK zwraca uwagę, że obowiązujące w MSiT w okresie objętym kontrolą regulacje wewnętrzne dotyczące trybu i sposobu załatwiania skarg były niejednoznaczne. Powodowało to rozproszenie kompetencji do załatwiania skarg pomiędzy różne komórki organizacyjne MSiT, w tym DSKiM (po reorganizacji MSiT – DSW). Prowadziło także do powstawania, niezaskługujących na aprobatę, sytuacji, w których niektóre pisma będące skargami nie były tak traktowane.

(Dowody: akta kontroli str. 642, 643, 646, 1076, 1081, 1088, 1106, 1116, 1132, 1205, 1208, 1210, 1217, 1219, 1227, 1230, 1232, 1239, 1242, 1244, 1491-1492, 1690)

2. NIK zwraca uwagę, że § 6 ust. 1 Zarządzenia nr 39 Ministra z dnia 28 grudnia 2010 r. w sprawie wprowadzenia zasad dochodzenia, umarzania, odroczenia lub rozłożenia na raty należności budżetowych i państwowych funduszy celowych w MSiT odnosi się wyłącznie do protokołu kontroli, mimo że w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej⁹⁸, dokumentowanie ustaleń kontroli następuje w wystąpieniu pokontrolnym.

(Dowód: akta kontroli str. 586)

2. W dwóch przypadkach⁹⁹, po bezskutecznym upływie określonego w wystąpieniu pokontrolnym terminu do zwrotu środków pochodzących z dotacji, w sytuacji niedokonania przez PZS stosownej wpłaty na rachunek MSiT, zamiast niezwłocznie wszcząć postępowanie administracyjne w sprawie zwrotu dotacji, do PZS skierowano wezwanie do „zwrotu przypisanej należności głównej z tytułu wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem wraz z odsetkami”. Ustawa o finansach publicznych nie przewiduje możliwości stosowania takiego rozwiązania.

(Dowody: akt kontroli str. 663-673, 720-728, 943, 1652)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonej nieprawidłowości działalność Ministerstwa Sportu w zakresie sprawowania nadzoru i kontroli nad realizacją powierzonych jednostkom zewnętrznym zadań publicznych w zakresie prowadzenia i wspierania przygotowań zawodników kadry narodowej do IO Londyn 2012.

4. Gospodarowanie środkami publicznymi w związku z przygotowaniem polskich kolarzy do udziału w IO Londyn 2012

Opis stanu
faktycznego

W latach 2009-2012, w związku z przygotowaniem polskich kolarzy do IO oraz do MŚ lub ME w dyscyplinach olimpijskich, Minister Sportu przyznał łącznie dziewięć dotacji w łącznej wysokości 25.491,3 tys. zł. W 2009 r. Minister Sportu zawarł w ww. zakresie trzy, a w 2011 r. – dwie, umowy z PZKol. Łączna wysokość dotacji przyznanych na podstawie tych umów wyniosła – odpowiednio – 6.797,7 tys. zł oraz 6.900,0 tys. zł¹⁰⁰. W 2010 r. Minister Sportu zawarł w ww. zakresie dwie umowy z WMFS. Łączna wysokość dotacji przyznanych na podstawie tych umów wyniosła 5.754,0 tys. zł¹⁰¹. W 2012 r. zaś – dwie umowy z PKOl., przyznając dotacje w łącznej wysokości 6.039,7 tys. zł¹⁰².

W dniu 29 czerwca 2010 r. Minister Sportu skierował do PZKol. wystąpienie pokontrolne po przeprowadzonej w tej organizacji kontroli prawidłowości rozliczenia dotacji na przygotowanie polskich kolarzy do IO oraz do MŚ lub ME w 2009 r. W wystąpieniu pokontrolnym Minister Sportu stwierdził, że PZKol. niezgodnie

⁹⁸ Dz. U. Nr 185, poz. 1092.

⁹⁹ Po kontrolach przeprowadzonych w PZ Podnoszenia Ciężarów (wystąpienie pokontrolne z dnia 20 maja 2013 r.) oraz w PZ Towarzystw Wioślarskich (wystąpienie pokontrolne z dnia 12 marca 2014 r.).

¹⁰⁰ Umowy: nr 76/24/IO/DSKM/B z dnia 17 lutego 2009 r., nr 145/24/DSKM/B z dnia 26 lutego 2009 r., nr 36/24/DSKM/B z dnia 25 marca 2009 r., nr 2011/0067/0088/Udot/24/DSW z dnia 28 lutego 2011 r. oraz nr 2011/0184/0088/Udot/24/KP/DSW z dnia 4 maja 2011 r.

¹⁰¹ Umowy: nr 0473/0071/DSKM/B z dnia 6 kwietnia 2010 r. oraz nr 0685/0071/KPL/DSKM/B z dnia 19 kwietnia 2010 r.

¹⁰² Umowy: nr 2012/0104/0101/Udot/70/KP/DSW z dnia 23 marca 2012 r. oraz nr 2012/0105/0101/Udot/70/DSW z dnia 28 marca 2012 r.

z przeznaczeniem wydatkował środki publiczne pochodzące z dotacji udzielonych w 2009 r. przez Ministra Sportu i zobowiązał PZKol. do zwrotu kwoty 812,9 tys. zł na rachunek bankowy MSiT.

W związku z niedokonaniem przez PZKol. zwrotu dotacji w terminie wynikającym z wystąpienia pokontrolnego, po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie zwrotu dotacji, w dniu 14 marca 2011 r. Minister Sportu wydał decyzję, w której zobowiązał PZKol. do zwrotu na rachunek bankowy MSiT kwoty 824,7 tys. zł z tytułu wykorzystania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem. W wyniku rozpatrzenia wniosku PZKol. O ponowne rozpatrzenie sprawy, w dniu 10 sierpnia 2011 r. Minister Sportu utrzymał w mocy ww. decyzję.

W dniu 30 grudnia 2011 r. Minister Sportu na wniosek PZKol. wydał decyzję¹⁰³, w której odroczył termin płatności należności głównej w wysokości 824,7 tys. zł do dnia 30 grudnia 2011 r. i rozłożył jej płatność na trzy raty po 274,9 tys. zł, płatne do 31 grudnia 2012 r., 31 grudnia 2013 r. i 31 grudnia 2014 r. Jednocześnie Minister Sportu umorzył w całości odsetki od ww. należności głównej.

W dniu 20 grudnia 2013 r. Minister Sportu, po rozpatrzeniu żądania PZKol. o umorzenie należności w wysokości 549,8 tys. zł, która pozostała do uregulowania po wpłaceniu pierwszej raty (tj. kwoty 274,9 tys. zł) lub odroczenie terminu jej płatności do dnia 30 czerwca 2014 r., odmówił związkowi udzielenia wnioskowanej ulgi.

W okresie od 18 marca 2013 r. do 17 kwietnia 2013 r. służby kontrolne MSiT przeprowadziły w PKOl. kontrolę prawidłowości wykorzystania w 2012 r. środków przyznanych w 2012 r. na podstawie jednej z umów dotacji związanych z przygotowywaniem polskich kolarzy do udziału w IO Londyn 2012¹⁰⁴. W wystąpieniu pokontrolnym z dnia 28 marca 2013 r. Minister Sportu negatywnie ocenił powierzenie przez PKOl. usług związanych z realizacją umowy na rzecz PZKol. bez zgody Ministra Sportu, co było sprzeczne z § 15 zawartej umowy dotacji.

(Dowody: akta kontroli str. 16, 296-416, 501-578, 588-605, 845-855, 808-815)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Mimo że po przeprowadzonej przez służby MSiT kontroli PZKol. nie dokonał zwrotu dotacji w terminie wynikającym z wystąpienia pokontrolnego, tj. do 15 lipca 2010 r., postępowanie administracyjne w sprawie zwrotu dotacji zostało wszczęte dopiero w dniu 7 grudnia 2010 r., tj. po upływie niemal pięciu miesięcy od momentu, w którym mogło i powinno się rozpocząć. Postępowanie administracyjne w sprawie zwrotu dotacji zakończyło się wydaniem decyzji w 14 marca 2011 r., a więc po upływie ponad trzech miesięcy od daty jego wszczęcia. Ponadto, postępowanie administracyjne w sprawie ponownego rozpatrzenia sprawy zakończonej decyzją z dnia 14 marca 2011 r. które zostało wszczęte w dniu 11 kwietnia 2011 r., zakończyło się wydaniem decyzji w dniu 10 sierpnia 2011 r., tj. po upływie niemal czterech miesięcy od daty jego wszczęcia. W toku prowadzonych postępowań administracyjnych Minister Sportu nie informował strony (PZKol.) o niezatawieniu sprawy w ciągu miesiąca od dnia wszczęcia postępowania i nie wyznaczał nowego terminu jej zatawienia, co było niezgodne z art. 36 w związku z art. 35 § 3 k.p.a. Długotrwałość prowadzenia postępowań administracyjnych stała także w sprzeczności z art. 12 § 1 k.p.a., który nakazuje organom administracji publicznej działać wnikliwie i szybko.

(Dowody: akta kontroli str. 576, 845-853, 1036, 1319-1320, 1330-1035, 1348, 1350-1360, 1363-1364, 1366, 1372, 1565-1566)

2. W dniach 28 lutego 2011 r. i 4 maja 2011 r. Minister Sportu udzielił na rzecz PZKol. dwóch dotacji na przygotowania w 2011 r. polskich kolarzy do IO, MŚ lub ME

¹⁰³ Nr 18/2011/DSW.

¹⁰⁴ Umowa nr 2012/0104/UdoI/70/KP/DSW z dnia 23 marca 2012 r.

w łącznej wysokości 6.900,0 tys. zł, mimo że od dnia 29 czerwca 2010 r. przez trzy kolejne lata PZKol. był *ex lege* wykluczony z prawa otrzymania dotacji. W dniu 29 czerwca 2010 r. Minister Sportu skierował bowiem do PZKol. wystąpienie pokontrolne zawierające stwierdzenie niezgodnego z przeznaczeniem wykorzystania dotacji. W myśl art. 145 ust. 6 *u.f.p. z 2005 r.* wykorzystanie dotacji niezgodnie z przeznaczeniem wykluczało prawo otrzymania dotacji przez kolejne trzy lata, licząc od dnia stwierdzenia nieprawidłowego wykorzystania dotacji. Zgodnie z art. 113 ust. 1 i 2 przepisów wprowadzających ustawę o finansach publicznych z 2009 r., ww. zasada znajduje zastosowanie do dotacji udzielonych przed 1 stycznia 2010 r.

(Dowody: akta kontroli str. 361-393, 422-425, 569-577)

3. W toku postępowania o udzielenie na rzecz PZKol. ulgi w spłacie należności z tytułu niezgodnego z przeznaczeniem wykorzystania dotacji, które zakończyło się wydaniem w dniu 30 grudnia 2011 r. decyzji o udzieleniu ulgi¹⁰⁵, Minister Sportu nie rozważył kwestii podlegania przez PZKol. rygorom prawnym związanym z udzielaniem pomocy publicznej podmiotom mogącym posiadać status przedsiębiorcy w rozumieniu art. 107 ust. 1 *TFUE*, mimo że PZKol. prowadził działalność z zakresu świadczenia usług sponsoringu sportowego, usług reklamowych i promocyjnych, co w świetle ww. przepisu była normalną działalnością gospodarczą. Minister Sportu wyjaśnił, że w toku ww. postępowania o udzielenie ulgi nie rozważano kwestii podlegania przez PZKol. rygorom prawnym związanym z udzielaniem pomocy publicznej podmiotom mogącym posiadać status przedsiębiorcy w rozumieniu unijnych reguł konkurencji, bowiem polskie związki sportowe jako podmioty utworzone w szczególności do organizowania i prowadzenia współzawodnictwa w danym sporcie, przy wykonywaniu takiej działalności nie powinny być traktowane jako organizacje posiadające status przedsiębiorcy. Polskie związki sportowe z uwagi na ich szczególny charakter są jedynymi podmiotami o zasięgu ogólnokrajowym uprawnionymi do przygotowywania polskich zawodników do zawodów mistrzowskich (IO, MŚ, ME) i uprawnionymi do pozyskiwania środków finansowych na realizację tych zadań z pominięciem procedur konkursowych. Według Ministra Sportu i Turystyki udzielenie ulgi miało tylko i wyłącznie znaczenie w kontekście realizacji zadań szkoleniowych. Nie miało znamion udzielenia pomocy publicznej charakterystycznej dla przedsiębiorstw. NIK nie podziela tych wyjaśnień, bowiem w rozumieniu unijnego prawa konkurencji przedsiębiorcą jest każda jednostka zaangażowana w działalność gospodarczą (ekonomiczną), bez względu na jej status prawny oraz sposób finansowania. Przed udzieleniem ulgi na rzecz PZKol., Minister Sportu powinien był się zatem upewnić, czy ulga ta stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 *TFUE* i czy jej udzielenie jest w świetle prawa unijnego prawnie dopuszczalne.

(Dowody: akta kontroli str. 588-592, 845-848, 2518-2605)

Uwaga dotycząca
badanej działalności

W dniach 6 i 19 kwietnia 2010 r. Minister Sportu udzielił na rzecz WFMS dwóch dotacji na przygotowania w 2011 r. polskich kolarzy do IO, MŚ lub ME w łącznej wysokości 5.754,0 tys. zł, mimo że zgodnie z art. 12 ust. 1 pkt 2 *ustawy o sporcie kwalifikowanym*, co do zasady przygotowywanie reprezentantów Polski do uczestnictwa w międzynarodowym współzawodnictwie sportowym należało do zadań PZS, a WFMS nie posiadała takiego statusu. Ponadto, obowiązujące na 2010 r. Zarządzenie co do zasady przewidywało, iż zadania publiczne w ww. zakresie powinny być powierzane PZS, a nie organizacjom pozarządowym. Udzielający dotacji w imieniu Ministra Sportu Podsekretarz Stanu wyjaśnił, że od strony prawnej nie było przeciwskażeń do udzielenia dotacji WFMS. Udzielenie dotacji WFMS miało na celu wyeliminowanie ryzyka niewłaściwego wykorzystania

lub w skrajnym przypadku utraty środków publicznych, z uwagi na stwierdzenie w wyniku kontroli nieprawidłowości finansowych w PZKol.

W dniach 23 i 28 marca 2012 r. Minister Sportu udzielił na rzecz PKOl. dwóch dotacji na przygotowania w 2012 r. polskich kolarzy do IO, MŚ lub ME w łącznej wysokości 6.039,7 tys. zł, mimo że zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 3 *ustawy o sporcie*, powołanie kadry narodowej oraz przygotowywanie jej m.in. do IO, MŚ lub ME jest prawem wyłącznym PZS, a zgodnie z art. 29 ust. 7 ww. ustawy, dofinansowywanie tych zadań co do zasady przysługuje PZS. PKOl. nie posiadał statusu PZS. Ponadto, obowiązujące na 2012 r. Zarządzenie co do zasady przewidywało, iż zadania publiczne dotyczące przygotowywania polskich sportowców do IO, MŚ lub ME powinny być powierzane PZS. Natomiast zgodnie z Zarządzeniem Nr 6 Ministra Sportu z dnia 9 lutego 2011 r.¹⁰⁶ PKOl. powinien realizować zadania z zakresu wspierania przygotowań polskich sportowców do IO. Udzielający dotacji w imieniu Ministra Sportu były Podsekretarz Stanu w MSiT wyjaśnił, że jego intencją była bezpośrednia realizacja zadań przez PKOl. oraz, że działał tak, aby środki publiczne zostały przeznaczone bezpośrednio na realizację przygotowań olimpijskich.

Pomimo udzielenia dotacji w 2010 r. WMFS, a w 2012 r. – PKOl., faktycznym beneficjentem tych dotacji był PZKol., a podmioty, którym udzielono dotacji zapewniały jedynie ich obsługę księgową. W ocenie NIK udzielenie dotacji następowało ze świadomością tego faktu po stronie MSiT. Należy również zwrócić uwagę, że WMFS i PKOl. były jedynymi organizacjami nieposiadającymi statusu PZS, którym w latach 2009-2012 Minister Sportu udzielił dotacji w związku z przygotowaniem polskich sportowców do IO, MŚ lub ME.

W świetle powyższego, mimo że ww. dotacje zostały faktycznie przeznaczone na przygotowania polskich kolarzy do IO, MŚ lub ME, to jednak sposób i tryb ich udzielenia wskazuje na działania o znamionach obchodzenia obowiązujących reguł udzielania dotacji.

W ocenie NIK działania Ministra Sportu, jako dysponenta części budżetowej, a także naczelnego organu administracji publicznej, powinny być przede wszystkim w najwyższym stopniu praworządne, stanowiąc wzór rzetelności proceduralnej zarówno dla beneficjentów dotacji, jak i dla innych organów udzielających dotacji. Dopiero gdy jest to zapewnione, Minister Sportu może uwzględniać w swym działaniu inne wartości, takie jak zapewnienie realizacji przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME.

(Dowody: akta kontroli str. 16, 330-360, 394-417, 418-440, 1567, 1568- 1576, 1647, 1653, 2640-2643, 2645-2653)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność Ministerstwa Sportu w zakresie gospodarowania środkami publicznymi w związku z przygotowaniem polskich kolarzy do udziału w IO Londyn 2012.

5. Wykorzystanie doświadczeń i ocen uczestników systemu przygotowań olimpijskich do IO Londyn 2012 celem zoptymalizowania kolejnych przygotowań olimpijskich w latach 2013-2016

Opis stanu
faktycznego

Koncepcję publicznego systemu przygotowań olimpijskich na lata 2013-2016 zawarto w dokumencie pn. „Strategia przygotowań do Igrzysk XXXI Olimpiady Rio de Janeiro 2016” (dalej: Strategia 2016). Został on opracowany przez działający przy IS Zespół Metodyczno-Szkoleniowy Klubu PL 2012 i przekazany do Ministerstwa Sportu w dniu 23 sierpnia 2013 r. Minister Sportu zaakceptował Strategię 2016 w dniu 15 kwietnia 2014 r. Strategia 2016 uwzględniała doświadczenia wynikające z cyklu przygotowań zawodników kadry narodowej do IO

¹⁰⁶ W sprawie wprowadzenia „Programu realizacji zadań publicznych w zakresie wspierania procesu przygotowań olimpijskich do Igrzysk Olimpijskich w Londynie 2012 i Igrzysk Olimpijskich w Sochi w 2014”.

Londyn 2012 oraz ocenę startu reprezentacji Polski na tej imprezie sportowej. Ministerstwo Sportu nie posiadało informacji, aby inne podmioty poza opracowującym Strategię 2016 brały udział w jej przygotowaniu.

(Dowody: akta kontroli str. 1054-1055, 1698, 1701, 1714-1813, 1874-1875)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. NIK zwraca uwagę, że siedmiomiesięczna zwłoka Ministra Sportu w zatwierdzaniu Strategii 2016 spowodowała, że niektóre szczegółowe zadania określone w tym dokumencie uległy dezaktualizacji. Dotyczy to w szczególności: przyjęcia przez Ministerstwo Sportu opracowanych przez polskie związki sportowe programów przygotowań do MŚ lub ME, opracowania tzw. „Paszportu zawodnika” na cały cykl przygotowań 2013-2016 oraz powołania Sztabu Olimpijskiego. Ponadto, w założeniach przygotowań zawodników kadry narodowej do współzawodnictwa sportowego na lata 2013-2014, które zostały określone przez Ministra Sportu w drodze Zarządzeń¹⁰⁷, nie podzielono sportów na grupy (brak priorytetów dla sportów strategicznych) oraz nie dokonano zmian w organizacji przeprowadzania badań diagnostycznych (w strukturze IS nie utworzono Zakładu Medycyny Sportowej).

(Dowody: akta kontroli str. 1054-1055, 1698, 1701, 1874-1875)

2. W ocenie NIK koncepcja przyjęta w Strategii 2016 oraz w założeniach przygotowań polskich sportowców do współzawodnictwa sportowego na lata 2013-2014, które zostały określone przez Ministra Sportu w drodze Zarządzeń, jest tylko modyfikacją założeń funkcjonujących w cyklu przygotowań do IO Londyn 2012. Pomimo wskazywania na podejścia projektowe do problemów dotyczących sportu olimpijskiego, nie zapewniono ich realizacji taką metodą (nie wskazano osób odpowiedzialnych imiennie za realizację poszczególnych zadań ani harmonogramu oraz przewidywanych kosztów ich realizacji, a także sposobu ich finansowania). System finansowania przygotowań sportowców do IO nadal oparty jest na corocznym finansowaniu według założeń budżetu państwa. Oznacza to przystosowywanie wielkości środków przeznaczonych na realizację zadań określonych w Strategii 2016 do możliwości budżetu państwa w danym roku budżetowym. Kryteria podziału środków finansowych na poszczególne zadania, zawodników i PZS są niejednoznaczne i nie wynikają z projektowego podejścia do realizacji zadań szkoleniowych opracowanych przez PZS.

(Dowody: akta kontroli str. 1874-1875)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność Ministerstwa Sportu w zakresie wykorzystania doświadczeń i ocen uczestników systemu przygotowań olimpijskich do IO Londyn 2012 celem zoptymalizowania kolejnych przygotowań olimpijskich w latach 2013-2016.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹⁰⁸, wnosi o:

1. Przeszkolenie członków Zespołów/Komisji oceniających wnioski składane przez PZS na prowadzenie przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME w sportach olimpijskich, w zakresie analizy i oceny tych wniosków jako projektów.

¹⁰⁷ Nr 25 z dnia 11 grudnia 2012 r. na 2013 r. oraz Nr 15 z dnia 12 listopada 2013 r. na 2014 r.

¹⁰⁸ Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

2. Wszczywanie postępowań administracyjnych w sprawie zwrotu dotacji niezwłocznie po bezskutecznym upływie określonego w wystąpieniu pokontrolnym terminu do zwrotu dotacji.
3. Dostosowanie zasad dochodzenia, umarzania, odraczania lub rozłożenia na raty należności budżetowych i państwowych funduszy celowych do obowiązujących przepisów.
4. Każdorazowe sprawdzanie w postępowaniach o udzielanie ulg w spłacie należności, których wierzycielem jest Minister Sportu, czy ulga stanowi pomoc państwa w rozumieniu art. 107 ust. 1 *TFUE* i czy jej udzielenie jest w świetle prawa unijnego prawnie dopuszczalne.
5. Opracowanie harmonogramu działań doprowadzających do pełnej realizacji zadań określonych w „Strategii przygotowań do Igrzysk XXXI Olimpiady Rio de Janeiro 2016”, dla osiągnięcia założonych w niej celów strategicznych i operacyjnych lub rozważenie możliwości zmiany przyjętych założeń w kierunku podejścia projektowego w zakresie przygotowań polskich sportowców do IO, MŚ lub ME w sportach olimpijskich.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Prezesa Najwyższej Izby Kontroli.

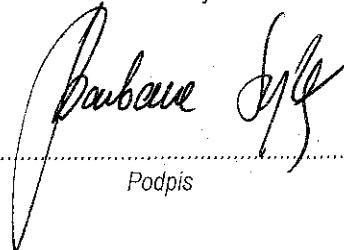
Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 3 czerwca 2014 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
Dyrektor
Barbara Syta

Podpis

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR-4101-19-01/2013
P/13/190

Wrocław, dnia 20 listopada 2014 r.

Pan
Andrzej Biernat
Minister Sportu i Turystyki

Szanowny Panie Ministrze

Stosownie do art. 61b ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ przesyłam ujednolicony, zgodnie z treścią uchwały nr 57/2014 Kolegium Najwyższej Izby Kontroli z dnia 29 października 2014 r., tekst wystąpienia pokontrolnego z 3 czerwca 2014 r., które zostało skierowane do Pana Ministra po zakończeniu kontroli P/13/190 – „Prawidłowość wykorzystania środków publicznych na przygotowanie polskich sportowców do udziału w Igrzyskach XXX Olimpiady w Londynie”.

z poważaniem
DYREKTOR
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
we Wrocławiu
Barbara Syta
Barbara Syta

¹Dz. U. z 2012 r., poz. 82 ze zm.

